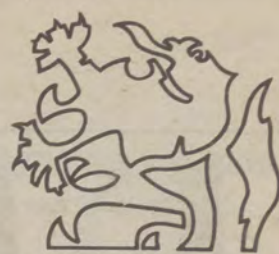

Vlaams Nationaal

WJ

Weekblad

„ Als er in de volgende dagen alsnog een akkoord uit de bus komt rond de kommunautarisering van het onderwijs, is het gerommel nog altijd niet achter de rug. Men mag dan nog andere manoeuvres verwachten en minder fraaie overtuigingsmethodes.”

(Fin-Eko Tijd, 28 augustus '85)

Eeuwige bondgenoten

Sinds deze week draait de mallemolen van de Belgische politiek weer op volle snelheid. Vandaag begint de parlementskommissie voor herziening van de grondwet en morgen is een ministerraad gepland.

Politici van de meerderheid, vriendelijk bijgesprongen door een reeks commentatoren, doen uitschijnen dat het kabinet Martens pas nu gekweld wordt door een zwaar kommunautair probleem. Waarbij zij onderstrepen dat dit eigenlijk „jammer” is. Omdat daardoor de aandacht afgeleid wordt van het „echte” vraagstuk, het sociaal-ekonomisch herstelbeleid.

Deze bewering steunt op een dubbele legende. Vooreerst is er van een wezenlijk herstelbeleid niets in huis gekomen. De belangrijkste indicatoren van de sociale en ekonomische situatie waarin land en burger zich bevinden spreken voor zichzelf. Tijdens het bewind van deze regering nam het aantal werklozen toe met ruim 200 000 personen — nog afgezien van het geknoei met de statistieken —, de rijksschuld verdubbelde en overschreed het duizelingwekkende rekord van 5 000 miljard fr., de koopkracht brokkelde verder af, steeds meer mensen moesten aankloppen bij het OCMW en de belastingdruk verzwaarde op nooit geziene wijze. De tweede legende is zo mogelijk nog een grotere aanfluiting van de werkelijkheid.

De kommunautaire problematiek was altijd en heel nadrukkelijk aanwezig tijdens de voorbije vier jaar. Het politiek geheugen is kort, maar het was toch onder Martens V dat het zeltogende Waalse Cockerill-Sambre een platina-check ontving van 200 miljard, voor 60% miljard betaald door de Vlaamse belastingbetalers? En dit in schril contrast met Vlaamse bedrijven in moeilijkheden die wel hun fabriekspoorten moesten sluiten en duizenden werknemers naar de RVA verwezen. Het was toch ook onder Martens V dat tot de aankoop van overbodige F-16's werd beslist, uitsluitend om Waals-Brusselse firma's ter wille te zijn? Het was toch onder Martens V dat aan Limburg de teleksbestelling werd ontnomen, ondanks het feit dat de betrokken Vlaamse firma de goedkoopste offerte had gedaan? Het was toch onder Martens V dat de frankofone bendeleider Happart tot burgemeester werd benoemd en nog steeds in functie blijft?

Deze roomsblauwe koalitie is er slechts kunstmatig en ogenschijnlijk in geslaagd het kommunautair probleem naar het achterplan te verschuiven dankzij eindeloze toegevingen aan Waalse eisen. De frankofone chantagetaktiek deed het uitstekend.

Vanuit deze ervaring en met het oog op de verkiezingen is het begrijpelijk dat de Walen het spel dubbel hard spelen. De krachtige taal van PSC-voorzitter Deprez en de buitensporige financiële eisen van de overige franstalige partijen omtrent een eventuele onderwijsfederalisering zijn het resultaat van wat CVP en PVV al die jaren toegestaan hebben. Een dwergpartijtje zoals de PSC durft en kan uitsluitend zo'n grote bek opzetten omdat het zich sinds jaren beschermd en achterna gelopen weet door grote zus, de CVP.

Ook de hevige discussie die gevoerd wordt over dat befaamde artikel 59bis is bovenal een kwestie van jobs en centen. Een Vlaamse leerling krijgt jaarlijks liefst 7200 fr. minder dan zijn studiegenoot uit Wallonië. Indien Vlaanderen over de onderwijsmiddelen zou kunnen beschikken waarop het recht heeft, dan konden er meteen 10 000 jonge Vlaamse leerkrachten meer aan het werk. Of zou de kwaliteit van het onderwijs kunnen opgetild en aangepast worden aan de noden van de 21ste eeuw.

De prijs van het eeuwigdurende bondgenootschap tussen CVP en PSC wordt inderdaad door alle Vlamingen biezonder duur betaald. (pvdd)

Sindikaal zwijggeld

Van het sindikale front kregen we de jongste tijd bitter weinig nieuws. Nochtans blijft de sociaal-ekonomische crisis hardnekkig duren en sukkelen steeds meer gezinnen in de marginaliteit. Waarmee houden de 'drie grote' sindikaten zich dan wel onledig?

VAN krisisbestrijdende strategie heeft de vakbondswereld weinig werk gemaakt. Waarom toch?

Het dient toegegeven dat de sindikaten op een ander terrein zeer bedrijvig zijn... Voor de uitbetaling van de werklozenvergoedingen. Op die wijze trekken de sindikaten zich dus duidelijk het lot van de werklozen wél aan.

Inderdaad, de uitbetaling van de werklozen door de staat werd toevertrouwd aan de sindikaten. Het is sinds geruime tijd geweten dat dit 'doorgeefluik' een dure grap is. Navraag van VU-kamerlid Jaak Gabriëls bracht aan het licht dat de sindikaten jaar na jaar forser beloond worden voor hun tussenkomsten.

Opvallende gewilligheid

ACV, ABVV en ACLVB kregen in '70 ruim 240 miljoen voor hun goede(?) doppersdiensten. In '83 liep

deze vergoeding op tot liefst 2,8 miljard frank!

Zeker de jongste jaren hebben de vakbonden zich rijkelijk laten vergoeden voor hun tussenkomst als bijstandskas voor werklozen. Hoewel vooral de liberalen sinds hun intrede in de regering verkondigden dat zij overbodige diensten zouden doen verdwijnen en frapante verspillingen in de staatsuitgaven zouden gaan bestrijden, verzwijgen ze wijselijk dat hun bevriende vakbondskas op 2 jaar tijd liefst een half miljard aan subsidies verkreeg

Het blijkt zelfs dat het ACLVB

enorm meer betoelaagd wordt dan de andere vakbonden wat betreft de behandeling van 'bijzondere gevallen'.

Niet alleen de uitbetaling van werklozen werd gekanaliseerd naar de sindikaten, die hiervoor genereus vergoed worden. Zelfs voor gewone financiële inlichtingen verwijst de RVA naar deze drie vakbonden.

De losprijs hiervoor is duidelijk: de opvallende gewilligheid van de vakbonden. Mits wetsvoorstellen wil kamerlid J Gabriëls bekomen dat die miljardensubsidies aan de sindikaten ongedaan worden gemaakt, en dat de vakbonden verplicht worden hun boekhouding openbaar te maken.

Is het echt menens met bezuinigingen, dan kan alvast meteen het zwijggeld afgeschaft worden dat de grote sindikaten onder de toog opstrijken.

(hds)

Afspraak in Bonheiden, nu vrijdag of zaterdag!

Lees blz. 4

... en WIJ

Wij ontvangen graag brieven van onze lezers, als ze ondertekend zijn. Naamloze brieven gaan de scheurmand in, evenals scheld- en smaadbrieven. De andere publiceren wij, naargelang er plaats beschikbaar is. Wij behouden ons dan ook het recht voor brieven in te korten en persklaar te maken zonder de essentie van de inhoud te veranderen.

De opinie, vertolkt in een lezersbrief, is niet noodzakelijk deze van

Het redaktiecomité

VLAAMSE MAYA'S

Zoals vele andere Vlamingen hebben wij opnieuw enkele 11-julivieringen bijgewoond. Hier al wat meer, daar al wat minder geslaagd. Goed doen voor iedereen is niet gemakkelijk. Toch een vraag: is het wel nodig op de Angelsaksische toer te gaan? En waarom moeten tijdens de Vlaamse Leeuw de drankbestellingen en -afrekeningen doorgaan? Stijl en smaak lopen op deze Gulden sporenherdenkingen mekaar nogal eens omver. Nu wat over de viering in de Vlaamsbrabantse stad Brussel.

Waarom werden op de morgen van 11 juli te Brussel terwijl de heren van alle partijen schuimwijn dronken op het stadhuis, meisjes en jongens (het voetvolk van en voor Vlaanderen) van TAK aangepakt? Zij hadden post gevat met hun Leeuwenvlag als stil en waardig protest tegen de vernedering dat op onze feestdag géén erkende vlag mag wapperen op het stadhuis. Zij werden afgeramd, ondanks de tussenkomst van senator Walter Luyten die ook nog klappen kreeg. Senator Luyten diende aan de alarmbel te trekken om uit de handen van de blauwe roboten te geraken. Paul Lebeau vergeleek in „De Zondebok” de Vlamingen met de Zuid-

amerikaanse Maya's. „Ze wisten een prachtige cultuur op te bouwen, maar ze wisten ze politiek en militair niet te verdedigen. Eénmaal per jaar mogen ze voor enkele uren op hun Vlaamsbrabants Stadhuis „als Maya's die in het paleis van Madrid hun gestolen goud nog eens mogen bekijken”. Zelfs met een erkende vlag bedelend aan de poort. Maar ze werden niet gehoord, integendeel!

P.B., Berg

KRISIS NIET NUTTELOOS

Dinsdagnamiddag verklaarde CVP-voorzitter Frank Swaelen, in Aktueel: „De crisis is nutteloos”. Niet waar!

1. In 1984 verklaarde CVP-kamerlid Demaret van Namen, „Telkens CVP eerste minister Theo Lefèvre op het scherm verschijnt verliezen we 10.000 stemmen”. Hetzelfde geldt voor Swaelen. Dus laat hem maar veel „verschijnen”.

2. Veel mensen in Vlaanderen hebben verdriet, want de zo lang verwachte en de zo lang beloofde (1958, 1968, enz...) belastingvermindering komt er nu (!?) niet! We wisten al dat die er anders ook niet kwam, maar ja, het stond chique om daarmee te zwaaien. Wie ei-

genaar is van bv. 2 huizen zag in 1983 zijn inkomstenbelasting verdubbelen (dus + 100 %) en in 1984 kwam daar nog 'ns 45 % bovenop.

3. Hoe vaker de Brusselse regering valt, hoe meer de gevestigde machten (Kerk, Koning, Kapitaal, enz...) kraken, maar... de Vlamingen zullen bloeden, nl. de crisis betalen. Ze zullen o.a. miljarden blijven inleveren voor Cockerill-Sambre, enz... Reeds in 1977 publiceerden prof. Van Rompuy en Verheirstraeten een studie waaruit bleek dat er een jaarlijks transfert was van 200 miljard van Vlaanderen naar Wallonië. Zo zijn er reeds triljoenen (1 triljoen = 1.000 miljard) van Vlaanderen naar Wallonië gevloeid. Enkele miljarden meer komt er nu niet meer op aan, als de Vlamingen er maar op letten dat ze telkens spijkerharde waarborgen krijgen dat ze dichter komen bij soevereiniteit en onafhankelijkheid.

4. Mooie komedie: in 1963 door de laatste taalwetten in Hertoginnedal, gaf eerste minister Theo Lefèvre zijn ontslag. Achteraf is gebleken dat Lefèvre zelf aan de koning (une machine à souscrire) voorgesteld had zijn ontslag niet te aanvaarden en hem terug eerste minister te maken. Heeft Martens nu hetzelfde gedaan?

R.d.N., Nijlen

OOK ARTIKEL 90!

Het zal zowat honderd zeventig jaar geleden zijn dat de eerste grondwet in het Koninkrijk der Nederlanden onder Willem I van kracht werd. Koning Willem, die erg autoritair en centralistisch optrad, had voor het bestuur van zijn koninkrijk een besluitenregering gevormd, waarin de ministers niet verantwoordelijk waren. Sommigen onder hen die blij gaven van een zekere onafhankelijkheid werden zonder meer de laan uitgestuurd. Hiertegen rees dan ook een sterk verzet. De jonge Belgische liberalen en de katholieke verenigden zich in de oppositie.

Hun eisen waren zeer duidelijk omlijnd: rechtstreekse verkiezingen, ministeriële verantwoordelijkheid, vrijheid van taal en onderwijs.

Deze principes werden door het Voorlopig Bewind in de nieuwe grondwet van 1831 vastgelegd.

Zo werden o.m. in art. 90 de belangrijkste regels neergeschreven in verband met de ministeriële verantwoordelijkheid, het recht ministers in beschuldiging te stellen en te oordelen.

Een wet zal bepalen in welke gevallen de ministers verantwoordelijk zijn.

Het is wel bijzonder merkwaardig dat nu, meer dan honderd vijftig jaar later, geen enkele regeerder en geen enkele parlementair erin geslaagd is om deze wet te doen goedkeuren.

Nu deze verantwoordelijkheid van de minister(s) zo in de aktualiteit heeft gestaan met het fameuze Heizeldrama, nu de wetgevende macht de herziening van de grondwet gaat bepalen, stel ik voor art. 90 ook maar te herzien om deze ministeriële verantwoordelijkheid gewoon af te schaffen als bevestiging van een de facto toestand.

Wanneer voor gelijk welke betrekking in openbare dienst, van schoonmaakster tot sekretaris-generaal, examens en diploma's worden geëist, dan kan Charel Onbenul minister worden, zomaar, zonder diplommeke, omdat hij baron is of zo.

Waarom dan nog verantwoordelijk zijn, dat is alleen goed voor ondergeschikten.

J.M., Hove

BESTE WAARBORG?

Na het lezen van 4 punten uit het verkiezingsprogramma van de PVV wil ik aan de waarborgbelovers van die par-

tij, maar vooral aan Guy Verhofstadt, mijn gedacht eens zeggen.

Ik ben na zesenvierentig jaren kantoorbediende te zijn geweest, op 1 maart 1971 op rust gegaan.

In 1977 ben ik, na het overlijden van mijn echtgenote, in een rusthuis beland; daar heb ik nooit op mijn pensioen (mijn enig inkomen) belasting moeten betalen; maar in de jaren 1983, 1984 en 1985 van de CVP, dus de periode dat de PVV samen met de geen ommekeerders in de regeringsschuit zitten, heb ik achtereenvolgens 6.400 fr., 6.800 fr. en 7.743 fr., belasting moeten betalen.

Dat is mijn beloning voor zesenvierentig jaar trouw werk en bijdragen aan deze rotstaat.

Elk klaarziend en verstandig mens zal het U, onbekwame regeerders, op 13 oktober a.s. betaald zetten.

S.D.D., Erembodegem

Vlaams-Nationaal Weekblad
Uitgave van het Vlaams Pers-,
Radio- en TV-instituut v.z.w.

Hoofdredakteur:
Maurits van Liedekerke

Redakteuren:
Johan Artois, Hugo De Schuyteneer, Pol Van Den Driessche, Toon van Overstraeten.

Alle stortingen van abonnementen, publiciteit en redactie op prk. 000-0171139-31 van „Wij”. Barrikadenplein 12, 1000 Brussel. (Tel. 02-219.49.30)

Jaarabonnement	1.200 fr.
Halfjaarlijks	700 fr.
Driemaandelijks	400 fr.
Losse nummers	33 fr.

Verantw. uitgever:
Vic Anciaux, Barrikadenplein 12, 1000 Brussel.

Publiciteitschef: de h. Karel Severs, tel. 02-219.49.30, toestel 25 (s'voormiddags) of privé, Alsebergsesteenweg 41b, 1512 Dworp. Tel. 02-380.04.78.

lepel & vork...

Restaurant „Hasseltberg”

Nieuwelaan 47
1860 Meise - 02-269.70.45

Kom eens bij ons!

KOFFIEBRANDERIJ
SANO

Emiel Witmansstraat 36
Schaarbeek
Tel. 02-734.56.09

Leverd kwaliteitskoffie bij u thuis!

CAPE
WINE
TAVERN

**Die
Wynkroeg**

MOLENSTRAAT 45 9300 AALST 053 - 78.36.95

**KAAPSE WIJN
Kaas en Snacks**

Van 19u tot middernacht

ZATERDAG vanaf 11u

ZONDAG

van 11u - 13u / 15u - 19u.

WOENSDAG GESLOTEN

Galerij „DE GAEPART”

Dortmunder Thier-Brau-hoven

Tervuursev. 60, Leuven. - 016-22.86.72.
Kon. Astridl. 85, Kontich. - 03.457.30.32.
Brugse Baan 1, Hulste. - 056-71.15.36.
Nieuw Brugstr. 28, Brussel. - 02-218.74.89.

Grote parkeerterreinen, zalen vrij voor feesten, banketten o.a. Duitse specialiteiten: Dortmunder Thier van 't vat, Levende Water Tonissteiner Sprudel, goed en goedkoop eten.

RESTAURANT
KAPPELEKESHOEF

Kapelstraat 1
Tongerlo-Westerlo
Tel. 014-54.40.07

Maandag gesloten.
Rustieke sfeer.

Industriële
brood- en banketbakkerij
Roomijs

WILFRIED BLANCQUAERT

Grote Kouter 47
Uitbergen
Tel. 091-67.57.12

BROOD — BANKETBAKKERIJ — DOOPSUIKER

LASAT — Tel. 521.14.40

SPECIALITEIT: GELEGENHEIDSGEBAK

Bergensesteenweg 1123
1070 Anderlecht

Hoek
Wolvengracht
en
Leopoldstraat
Tel. 217.91.53

Waar Vlamingen
thuis zijn...
in 't hartje van Brussel

Het Palinghuis

Sedert 1910

JAN PAUWELS-DE BRAUWER

Oude Brugstraat 16, 9328 Schoonaarde. Tel. 052-42.32.46

Wekelijkse rustdag vrijdag tot zaterdag 18 uur. — Jaarlijks verlof december
De familiezaak met traditie.

(adv. 23)

Banketbakkerij

ANTWERPIA

MAURITS GOSSYE JOOST GOSSYE

Geraardsbergsestraat 38
9300 Aalst
Tel. 053-21.35.33

Dr. Van De Perrelei 51
Berghout
Tel. 03-236.56.54

Anciaux waarschuwt

Brief aan Walen

Donderdag schreef VU-voorzitter Vic Anciaux een open brief aan zijn franstalige collega's Spitaels (PS), Michel (PRL) en Deprez (PSC). Anciaux had het daarover de federalisering van het onderwijs.

Hij waarschuwt speciaal de voorzitters van de PRL en PSC. Hun voorwaarden gaan immers regelrecht in tegen de rechtmatige verlangens van het Vlaamse volk: „Ofwel erkent U deze algemene Vlaamse wil en eerbiedigt U de democratische meerderheid in dit land, ofwel blijft U zich er tegen verzetten en dan maakt U het samenleven van de twee volken bijzonder moeilijk.”

Aan Spitaels (PS), die beweert een uitgebreide autonomie van Wallonië te verdedigen, herhaalt Vic Anciaux dat het Vlaamse kind evenwaardig moet zijn aan het Waalse en omgekeerd: „U kan zich dan ook niet aansluiten bij de onaanvaardbare eis van de PSC en de PRL inzake de financiering van het gefederaliseerde onderwijs.” De enige financieringswijze is bijgevolg de toekenning van het onderwijsbudget van ongeveer 300 miljard aan de gemeenschappen, bij middel van de ristornering van belastingen.

Vic Anciaux besloot zijn schrijven met te benadrukken dat de VU zich steeds gekant heeft tegen voorrechten en diskriminaties, en als pluralistische partij bereid blijft alle maatregelen te ondersteunen die de vrees voor minorisatie van de filosofische minderheden kunnen uit de weg ruimen. „Aan de vooravond van de debatten in het Parlement over de Verklaring tot Grondwetsherziening, wenst de VU niet dat er een „centenoorlog” onttekend wordt onder het mom van de verdediging van de ziel van het kind”, aldus nog de voorzitter.

VU-klacht gegrond

Enige tijd geleden stelde VU-Europarlementslid Jaak Vande-

„De lat gelijk leggen,” zo beweert CVP-voorzitter Frank Swaelen spoedig te zullen verwezenlijken wat betreft de federalisering van de geldmiddelen ten behoeve van het onderwijs. Er zijn tientallen miljarden mee gemeoid. Maar zijn kristendemokratische collega, PSC-voorzitter Deprez, blijft hardnekkig dwarsliggen. De dubbelzinnige politiek van de Tweakerkenstraat kan de komende dagen voor nog maar eens een regeringskrisis zorgen.

meulebroucke een schriftelijke vraag aan de Europese Commissie omtrent de beslissing van de Waalse gewestregering om geen overheidsopdrachten te gunnen aan Vlaamse ondernemingen. De EG-kommissie treedt de klacht van de Volksunie bij, zeker in het konkrete geval van de Vlaamse bouwfirma De Nul.

Deze firma was de laagste, dus goedkoopste onderschrijver voor de bouw van de „Pont Canal” in La Louvière. Toch werd hen de bouwtoelating geweigerd omdat de Waalse gewestminister van ruimtelijke ordening had beslist dat uitsluitend een ontwerp van een Waalse firma voor een bouwvergunning in aanmerking kon komen. Protektionistische en anti-Vlaamse overwegingen primeerden dus duidelijk op stedenbouwkundige en financiële.

Vandemeulebroucke krijgt gelijk

In haar antwoord verwijst de Europese Commissie naar de EG-richtlijn van juli '71 m.b.t. de uitvoering van overheidsopdrachten. De aanbestedende diensten zijn verplicht zich te houden aan objectieve kwalitatieve selectiekriteria en aan de in deze richtlijn vervatte normen voor toewijzing van opdrachten.

Het is nu afwachten welk gevolg aan deze EG-opmerking zal gegeven worden.

Brugge heeft zich vorige zondag overtroffen. De Praalstoet van De Gouden Boom werd door zo'n kwart miljoen toeschouwers bewonderd. Het schitterend huwelijksfeest van Karel de Stoute met Margaretha van York in 1468 hebben de Bruggelingen dit jaar overgedaan. Om de vijf jaar wagen zij zich sedert 1955 aan deze grootse opdracht. Zij krijgen de prijs van uitmuntendheid op hun palmares. De stoet was af. In alle opzichten. Tot en met de kleinste details.

Een levend geworden schilderij van de grootmeesters uit de laat-middeleeuwse tijd. De geschiedenis van het Huis van Vlaanderen en Bourgondië werd in een pracht van kleuren voor de ogen getoverd. De wisselende perioden van opgang en armoede, van bevrijding en onderdrukking werden in de straten van Brugge terug realiteit. Wij konden de rol van de ambachten, de kooplieden, de ridders en de vrije burgers herbeleven. Met als één van de hoogtepunten: de helden van 1302. Het Vlaamse Heir dat een uur lang doorheen Brugge de Vlaamse leeuw deed weerklinken. Het greep mij, de

strijder van de hedendaagse Vlaamse opgang, naar de keel.

De Gouden Boom optocht in de mooiste, meest internationaal geprezen stad van Vlaanderen, deed de Vlaamse reputatie van feestvierders en stoetenbouwers alle eer aan. De Brugse magistraat van vandaag, met de VU-schepenen, dient gelukgewenst. Onze schepen van toerisme Pieter Leys kan met fierheid bogen op deze unieke prestatie. De algemene leiding en de regie van Frans Vromman en Tony Willems verdienen een luid applaus. Samen met de meer dan 2000 medewerkers hebben zij Vlaanderen grootsheid en kunst uitgestald en bekend gemaakt aan duizenden buitenlanders.

Terwijl ik 's avonds terugkeerde naar Brussel, dacht ik aan al de troeven van ons schone Vlaamse volk. Och, we zijn in vele opzichten niet beter dan gelijk welk volk ter wereld. Tussen ons leven ook schurken en nietsdeugers. De plantrekkerij en omkoperij zijn ons deel. De kleinheid en de mislukking zijn evenmin weg te denken in het leven van ons volk. Wij zijn ook maar mensen in al hun

onvolmaaktheid. Maar ondanks alles zijn wij een volk dat steeds de overheersing is bovengekomen. Dat gestadig en telkens opnieuw zich heeft opgewerkt. Een vrijheidslievend volk. Met vele troeven.

Dit volk heeft alle mogelijkheden om de geweldige uitdaging van de 21ste eeuw aan te kunnen. Werkracht, creativiteit, kunstzin en hersenen. Het ontbeert vandaag echter het geniale en de fierheid om de kleine dingen van het maatschappelijk leven op te tillen. Om het heden te stellen in het bredere perspectief van morgen. Om de horizon te verruimen met de zelfzekerheid van een volk dat respect afdwingt bij andere volkeren. Vlaanderen mist de traditie van een oprechte, sociaal bewogen en democratische aristokraat. Daarvoor moet het eerst zijn eigenheid en vrijheid veroveren!

Vic ANCIAUX

MENSEN IN HET NIEUWS

Stoere praat

CVP-voorzitter Frank Swaelen slaagde er tijdens de voorbije dagen zowaar in het nieuws te halen. Alhoewel bezwaarlijk kan besloten worden dat dit op een erg verstandige wijze gebeurde.

Vorige week stelde Swaelen het CVP-programma met het oog op de a.s. verkiezingen voor. Eigenlijk

staat daar niks nieuws in. Behalve dan dat de CVP van geen ommekeer wil weten, onder geen enkel beding. De Vlaamse burger weet dus wat hij aan de CVP heeft wanneer hij daarvoor kiest: nog meer inleveringen, opnieuw een hele reeks Vlaamse vernederingen, nog zwaardere belastingen, nog steeds Happart en nederlandsonkundige burgemeesters in het Vlaamse randgebied rond Brussel, nog meer werklozen, nog meer schulden, enz...

In dit CVP-programma staat weliswaar één en ander over de noodzaak van echt federalisme, maar de recente geschiedenis en feiten leerden ons hoeveel waarde moet gehecht aan dergelijke CVP-verklaringen. Nuts dus.

Maandag zei Swaelen dat hij ontslag zal geven wanneer zijn partij straks toch een regering met de socialisten vormt. Afgezien van het feit dat er een aantal kerels in de CVP waarschijnlijk niks liever wensen dan zijn vertrek, klinken Swaelens woorden niet overtuigend.

Te veel en te vaak hoorden wij immers stoere verklaringen in de zin van: „nooit”, „over ons lijk”, „deze keer niet”, „weg ermee”... Maar even vlug werden deze beloften ingeslikt met drogredenen zoals: „met de dood in 't hart” en „omwille van hogere belangen”.

Verwittiging

De niet-partijpolitieke Vlaamse Beweging laat zich niet onbetuigd in de hangende discussie omtrent de herziening van de grondwet.

In een open brief aan de Vlaamse partijvoorzitters herinnert het IJzerbedevaartkomitee aan vroegere verklaringen en standpunten van diverse politici. Op de vraag hoe de nieuwe staatsstructuur

Daels: ruime herziening

dient opgevat en verwezenlijkt worden moet nu geen concreet antwoord worden gegeven, maar het zou politiek onverantwoord zijn de door te voeren grondwetsherziening nu reeds te beknotten. „Vanzelfsprekend moet het gehele onderwijsbeleid aan de gemeenschappen overgebracht worden en moet art. 59bis hiertoe kunnen gewijzigd worden”, stelt het comité bij monde van voorzitter Daels en sekretaris Baert. Die er direkt aan toevoegen dat het niet bij dat arti-

kel alleen mag blijven. De gehele staatsstructuur moet immers grondig kunnen hervormd worden.

Ook het Davidsfonds eist dat het onderwijs gefederaliseerd wordt en vindt het onduidelijk dat één partij, de PSC, de kans zou krijgen om het grondwettelijk werk van de wetgevende macht lam te leggen. Het DF rekent er ten stelligste op dat de Vlaamse ministers en regeringspartijen de PSC-sabotage zullen neutraliseren. „Elke zwakte op dit stuk zal bij de a.s. verkiezingen zwaar afgestraft worden”, waarschuwt het Davidsfonds.

Oester bekeerd

De gewezen premier die door de huidige Belgische eerste minister met de vinger wordt gewezen omwille van diens „falend beleid van de vorige regeringen” zou naar verluidt onlangs „bekeerd” zijn.

Mark Eyskens heeft het andermaal niet kunnen laten enkele geveugelde bewoordingen toe te vertrouwen aan een uitgeverij die ze in boekvorm bundelde.

Wie weet wil hebben van de „fundamentele kwalen” van onze Westerse maatschappij zou weldra zijn licht kunnen opsteken bij de „Bron en Horizon” van Mark Eyskens. De dwarsliggende minister, zeker als het op verregaande federalisering aankomt, pakt uit met innovaties zoals de reddingssloepmoraal en het oester-kompleks... Dat kompleks is economie-minister Mark Eyskens duidelijk niet ver gaan zoeken, en de vermelde „moraal” laten we voor honderd procent voor zijn Cockerill-Sambre rekening.

Morgen vrijdag vanaf 14 uur en overmorgen zaterdag vanaf 9 uur telkens doorlopend tot 21 uur

VU-propagandamateriaal verkiezingen '85

Unieke tentoonstelling in de Krankhoeve te Bonheiden

De tijd van slapen is voorbij. We staan op amper zes weken van de ontzettend belangrijke parlementsverkiezingen. Berg de tuinstoeltjes op, maak de pappot klaar en verwittig je levenspartner, want er breken drukke tijden aan.

Op nationaal vlak staat uw partij klaar. Indien U in meer of mindere mate betrokken en dus begaan bent met deze verkiezingen, dan wordt U vrijdag of zaterdag verwacht. Maar ook alle andere geïnteresseerden zijn heel erg welkom. Elke bezoeker krijgt er gegarandeerd een map vol gebruiksklare zaken.

VRIJDAG en zaterdag kan U zich er dus van vergewissen. Met nog anderhalve maand voor de boeg is kwasi alles in gereedheid. Zowat alle propaganda-materiaal zal er te bezichtigen zijn. De arrondissementale besturen evenals de topkandidaten die reeds een bestelling overmaakten kunnen hun affiches, boekjes, wagenopbouw, klichés voor de drukker, enz. mee naar huis nemen.

Toch wel even rekening houden met de omvang van één en ander. 100 affiches van 2 m2 krijg je heus niet zomaar tussen de snelbinder van je fiets geprest. Of wanneer je vijf wagen-opbouw-konstrukties heb besteld is deze vracht niet te vervoeren met een gewone personenwagen. Zij die zo'n bestelling plaatsten werden hierover reeds ingelicht.

Vlaanderen in vogelvlucht

Speciale aandacht, en hopelijk ook waardering, zal uitgaan naar het handige boekje „Vlaanderen in vogelvlucht”. In deze publikatie van 36 bladzijden werden een aantal cijfers van en over Vlaanderen bijeengebracht. Prettige of merkwaardige cijfers voor huis-, tuin- en keukengebruik. Ook sombere cijfers waaraan iets moet gedaan worden. Het bedrag van de door de Vlamingen betaalde belastingen bijvoorbeeld, en wat hen daarvan ontstolen wordt. Cijfers die soms leuk, maar vaak onthutsend zijn.

Het ideale presentje voor de persoonlijke huisbezoeken!

Kiekjes

Kandidaten die een aardige foto van zichzelf nodig hebben voor hun pamflet of affiche kunnen eveneens terecht in de Krankhoeve. Een complete fotostudio bemand door beroepslui staat paraat om het knapste kiekje te schieten.

Voorts zullen er vele voorbeelden getoond worden van staande en rijdende affichage, gaande van 2 m2 tot 20 m2. En daar blijft het

niet bij. Je krijgt er tips over hoe je nu best een nieuw of oud paneel beplakt, op welke manier je een bord aan een gevel bevestigt en waarop je moet letten bij het ineenknutselen van een persoonlijk kaartje of een afdelingspamflet.

Gezelligheid troef

De prachtig gerestaureerde Krankhoeve te Bonheiden (Rijmenam) - nabij Mechelen - is een enig kader om zo'n tentoonstelling te organiseren. Het zal evenzeer ook de trefplaats zijn van kandidaten, bestuursleden en partijverantwoordelijken.

Ingewijden weten dat op zo'n ogenblik gezelligheid steeds troef is. De muzikale entoerage van „Zakdoek” zal ongetwijfeld bijdragen tot die sfeer. En het buikje zal evenmin nukkig doen, want de plaatselijke VU-afdeling tekent verantwoordelijk voor de verzorging van de hapjes. De VU van

Rijmenam-Bonheiden organiseert trouwens jaarlijks een heerlijke avond met asperges op zijn Vlaams. En dat betekent iets. Ook deze keer is gekozen voor een Brabantse lekkernij...

Ook op vrijdag

Ten behoeve van de VU-

militanten die nog vakantie hebben besloten wij om reeds vrijdagmiddag de tentoonstelling met alles erop en eraan open te stellen. Ook 's avonds ben je er uiteraard thuis.

De overigen worden zaterdag verwacht, reeds vanaf 9 uur in de morgen tot een stuk in de avond (nacht?).

Hoe bereiken?

Bonheiden ligt op de weg Mechelen-Keerbergen.

De Krankhoeve zelf bevindt zich in de Grote Doelstraat 1. Vanaf het kerkplein van Bonheiden is bewegwijzering voorzien.

Agenda!

Behalve het VU-treffen in Bonheiden nu vrijdag en zaterdag no- teer je alvast ook het Volksunie-verkiezingskongres met een dikke stipnotering in je agenda.

Dit kongres is voorzien op zondagnamiddag 22 september in „de Singel” te Antwerpen.

Uw beeld in de straat

Op de tentoonstelling worden heel wat tips en raadgevingen verstrekt over de rijdende affichage en de speciale tijdelijke 2 m2-borden die op zoveel mogelijk plaatsen, bij zoveel mogelijk leden en sympatisanten worden aangebracht.

OMWILLE van de enorme propagandistische impact van de rijdende affichage gaat het Algemeen Sekretariaat hier een stap verder. Tegen kostprijs levert het u een stevige en afgewerkte opbouw voor de bevesti-

ging van twee 2 m2-affiches op het dak van uw personenwagen.

Voor een bedrag van 3.500 fr. ontvangt u een bagagerek, passend op iedere wagen, twee houten panelen van 2 m2 en de bevestiging van deze panelen op het

bagagerek. De houten panelen zijn afgeschermd tegen de regen, met geschilderde boord en aan mekaar bevestigd bij middel van een piano-scharnier (aldus vergt het opbergen van de opbouw nauwelijks enige ruimte).

Tijdens de tentoonstelling kan de bestelde opbouw afgehaald worden. Bagagerek en stelling worden op het dak van uw wagen bevestigd... Gratis beplakt met twee 2 m2-affiches.

Voor 3.500 fr. hebt u het straatbeeld van de Volksunie of van uzelf, als kandidaat, in een belangrijke mate versterkt!

Ik, ondergetekende (naam, voornaam en adres)

bestel hierbij ..... exemplaren van de 2 m2-opbouw voor personen wagens.

Het verschuldigde bedrag van ..... x 3.500 fr. zal ik voldoen door

☐ Overschrijving op rekening 435-0259601-12 van Volksunie, Barrikadenplein 12, 1000 Brussel met vermelding „Rijdende affichage”.

☐ Betaling bij de afhaling tijdens de tentoonstelling van 30-31 augustus a.s. te Bonheiden.

Handtekening,

Gelieve zo snel mogelijk terug te zenden aan: Algemeen Sekretariaat Volksunie, Barrikadenplein 12, 1000 Brussel.

Beknopt overzicht van 4 jaar Martens V

Waarom wij Martens V bestreden

Sinds het aantreden van de regering Martens 1 is er van sparen en vermindering van de belastingdruk op de bevolking hoegenaamd geen sprake geweest. De eskalatie van schulden en generatiebelastende uitgaven is vooral toegenomen na het aantreden van Martens V op 18 december '81.

Uitgebreide volmachten, devaluatie van de munt, en nog andere bedenkelijke kunstgrepen waren niet van aard om de trieste balans in een gezond (kommunautair) evenwicht te brengen. Vorig jaar ging het zogeheten 'spaarplan' compleet de mist in, hapte Cockerill-Sambre andermaal miljarden uit de staatsruif en bleef de Happart-story teregend aanslepen... In '85 werd het Heizeldrama goedgevonden voor een regeringskrisis.

Andere (vooral sociaal-ekonomische) fundamentele tegenstellingen tussen de regeringspartijen konden op deze wijze perfect verhuld worden.

1984: Sparplan-CS-Happart

MEN moest geen specialist zijn om te weten dat de begroting '84 onuitvoerbaar was zoals ze door de regering was voorgesteld. Na de begrotingscontrole volgden dan ook lange en moeizame onderhandelingen die zouden uitmonden in een tweede aanvullende regeringsmededeling: het zogenaamde spaarplan.

Het omvatte een hele reeks maatregelen ter sanering van de overheidsfinanciën, hetgeen betekende: een hele reeks nieuwe lasten voor de bevolking, zoals het

overslaan van één indexsprong in '84-'85-'86 ten gunste van de schatkist. Daarnaast waren er de maatregelen voor de 'versoepling' van de tewerkstelling en de herverdeling van de arbeid.

Het hele jaar 1984 door bleven Cockerill-Sambre en Voeren regelmatig in het nieuws, meestal in ongunstige zin. Ook het onderwijs en de problemen in de schoolpakt-kommissie doken regelmatig op.

Europa

Halfweg juni '84 worden er Europese verkiezingen gehouden. Op de valreep van de zomer zinkt de Mont Louis. De raketten komen steeds dichterbij en de overheidsfinanciën blijven het steeds slechter doen...

In juni worden Europese verkiezingen gehouden, met als grote

verliezer de CVP. De VU wint één zetel en Willy Kuijpers trekt samen met Jaak Vandemeulebroucke naar Straatsburg.

Eind juli 84 stelt de regering de ontwerp-begroting voor 1985 voor. Hierbij worden geen bijzondere maatregelen voorzien, gezien het spaarplan reeds voor tientallen miljarden bijkomende lasten voorzorg.

De begrotingsvoorstellen bevatten wel enkele truiks om bepaalde lasten naar de toekomst te verschuiven. Het tekort blijft rond de 500 miljard schommelen en het wordt duidelijk dat de regering gedurende haar ambtstermijn verantwoordelijk zal zijn voor een verdubbeling van de overheidsschuld. De basisdoelstelling — het tekort beperken tot 7 th van het BNP — zal op verre na niet bereikt worden. Het tekort blijft gevoelig boven de 10 th van het BNP.

In september 84 worden we geconfronteerd met de gevaren bij het transport van kernbrandstof toen het Franse vrachtschip, de Mont-Louis, voor onze kust zinkt.

In het najaar wordt beslist het regeerakkoord nogmaals — voor de derde maal — te aktualiseren. De bedoeling is duidelijk enkele verkiezingsbeloften trachten te verwezenlijken, alhoewel men niet zal zeggen hoe en op welke manier. Het zou nog tot 15 maart 1985 duren vooraleer er enkele concrete maatregelen worden voorgesteld.

De evolutie van de overheidsfinanciën was in 1984 evenmin rooskleurig. Het tekort bleef boven de 500 miljard en het bedrag voor aflossingen en terugbetalingen was met meer dan 80 miljard gestegen: van 203 miljard in '83 tot 284 miljard in 1984.

1985: Heizeldrama, regeringskrisis, verkiezingen

De moeizame onderhandelingen over de aktualisering van het regeringsprogramma deden allerlei geruchten ontstaan over vervroegde verkiezingen. De samenvang in de coalitie was zoek en de bitsige tegenstrijdige verklaringen namen toe.

Op 15 maart lukt Martens er toch in een akkoord te bereiken. Er zou

Martens V:
een trieste
balans.

2

een sociale en fiscale herstelwet worden goedgekeurd waarin belastingverlaging werd vooropgesteld in de toekomst (vanaf '86), doch de indexinlevering voor '86 bleef behouden. De andere onderdelen van het akkoord handelden over de doorbreking van het BRT-monopolie, de fysieke veiligheid van de burgers, de bestaanszekerheid van de minstbesteden, het versterken van de politieke democratie.

Ondertussen werd er heel wat touwtrekkerij opgevoerd rond het RTT-kontrakt en werd gezocht naar een verruiming van het kontrakt teneinde de Waalse ministers ter wille te zijn.

Ook Cockerill-Sambre kwam opnieuw in het nieuws omdat de balans van het bedrijf diende 'aangezuiverd' te worden. Het akkoord bestond er in 'de voorwaardelijke deelnemende konverteerbare obligaties' van de staat om te zetten in winstbewijzen wat konneet betekende dat niet minder dan 86 miljard staatsmiddelen aan Cockerill-Sambre werden overgedragen. Deze overeenkomst kwam tot stand op 29 mei 1985, de dag van het Heizeldrama.

Rond hetzelfde tijdstip kwam de tussentijdse uitspraak van de Raad van State in de zaak Happart, die er op neerkwam dat men zou wachten op de uitspraak van het Arbitragehof inzake het dekreet Lepaffe.

Niettegenstaande dat verschillende CVP-mandatarissen bij herhaling hadden verklaard dergelijke uitspraak niet te zullen aanvaarden, bleven diezelfde heren nu zwijgen en lieten zij niet van zich horen.

Het debat in de Kamer over het Heizeldrama begin juli 85 was de aanleiding van de regeringskrisis. De meerderheid weigerde te stemmen over het verslag van de parlementaire onderzoekskommissie. Nothomb weigerde zelf ontslag te nemen, waarna Gol zijn ontslag indiende. De PRL-ministers volgden. Martens kon niet anders meer doen dan zijn ontslag indienen.

Wegens de vakantieperiode konden er geen verkiezingen gehouden worden; zodoende werd het ontslag door de koning geweigerd en zal de regering Martens V voortboeren tot 13 oktober; dag van de vervroegde verkiezingen.

Er komt geen begrotingsontwerp voor '86 zodat een objectieve evaluatie moeilijk is.

Zeker is echter dat de basisdoelstellingen na vier jaar beleid niet werden gehaald: de overheidsschuld verdubbelde, de werkloosheid is niet gedaald niettegenstaande tal van statistische manipulaties.

André Geens,
lid van het partijbestuur

Volgende week
De Vlaamse
vernederings
onder Martens V

Het politiek debat na het wereldberuchte Heizeldrama illustreerde op wansmakelijke wijze de vlucht voor verantwoordelijkheid van de Belgische bewindslieden. Zoals ook nog in andere prangende affaires het Janushoofd werd opgeheven.

Rapport Tricot:

„Parijs gaf geen bevel tot Greenpeace-aanslag”

Het met grote spanning verwachte „rapport Tricot” is er. En het zegt dat noch de Franse regering, noch de leiding van de geheime dienst DGSE ooit opdracht heeft gegeven tot de ophefmakende aanslag op de „Rainbow Warrior”, het vlaggeschip van de milieu-organisatie Greenpeace dat op 10 juli in de Nieuwzeelandse haven Auckland tot zinken is gebracht, een aanslag waarbij een dode viel.

BERNARD TRICOT, een hoge ambtenaar die destijds één van de naaste medewerkers van president de Gaulle was, kreeg van president Mitterand de opdracht de achtergronden van de aanslag te onderzoeken zodra de naam van de DGSE (Direction Générale de la Sécurité Extérieure) genoemd werd.

Tricots konklusie dat de leiding van de DGSE niets met de aanslag te maken heeft is op heel was skepsis onthaald. En dat is begrijpelijk want de sporen die naar de DGSE leiden zijn legio.

„Duikers”

Twee dagen na de aanslag werden in Nieuw Zeeland een man en een vrouw aangehouden wier valse Zwitserse paspoorten hen als het echtpaar Turenge bestempelden, maar die in feite agenten van de DGSE bleken te zijn. Vast staat dat die twee, die in een camping car rondtoerden, contacten hadden met de opvarenden van het, inmiddels spoorloos verdwenen, jacht „L'Ouvéa”, dat vanuit het Franse Nieuw Caledonië in de Stille Oceaan naar Nieuw Zeeland was vertrokken en kort na de aanslag op de „Rainbow Warrior” uit de haven van Auckland verdween. Drie van die vier opvarenden zijn inmiddels eveneens geïdentificeerd als agenten van de DGSE die een speciale duikersopleiding hebben gehad. Een interessante aanwijzing als men weet dat het Greenpeace-schip zonk door explosie van twee kleefmijnen die door duikers onder de waterlijn aan de romp waren bevestigd. Hoe die drie naar Frankrijk zijn teruggekeerd — ze hebben zich maandag jl. bij de politie meldend en werden na een kort verhoor vrijgelaten — en wat er met het jacht gebeurd is blijft nog een raadsel.

Nog een spoor dat naar Frankrijk wees is dat op de plaats van de aanslag een rubberbootje en duikapparatuur van Franse makelij werd gevonden.

Tenslotte had Frankrijk ook een motief in deze thriller: de „Rainbow Warrior” zou aan het hoofd van een vredesvloot naar de Franse atol Mururoa in de Stille Oceaan varen voor een nieuw protestactie tegen de Franse kernproeven daar.

Om al die redenen staken Nieuw Zeeland en Greenpeace al snel een beschuldigende vinger uit naar de DGSE, haar leider admiraal Lacoste en minister van Defensie Charles Hernu van wie de DGSE afhangt.

Beklaagdenbank

Het rapport-Tricot ontkent niet dat de DGSE-agenten in Nieuw Zeeland waren in verband met de Greenpeace-plannen en dat zowel Hernu als admiraal Lacoste van die onderneming op de hoogte waren. Maar, zo zegt het rapport Tricot, hun opdracht bestond er uitsluitend in informatie te verzamelen, zo nodig door infiltratie van de beweging, en haar plannen te „anticiperen”. Gebruik van geweld behoorde niet tot de opdracht.

Tricot zegt in zijn rapport dat er

een diepgaander onderzoek dan zijn administratieve enquête nodig zal zijn om uit te maken of de bewuste DGSE-agenten wel of niet bij de aanslag betrokken waren.

De Nieuwzeelandse Labour-premier David Lange heeft al zeer kritisch gereageerd op Tricots rapport en gezegd dat het in elk geval toont dat zich vijf Franse spionnen, met medeweten en instemming van Parijs, op zijn grondgebied bevonden wat hij onaanvaardbaar vindt.

Dat is een normale reactie maar het betekent niet dat Lange er zeker kan van zijn dat zich geen geheime agenten van andere bevriende mogendheden op zijn grondgebied bevinden. Alleen is dat nu eenmaal de regel in de duistere wereld van de spionage: niemand is er schuw van vuile truuks maar openlijk blunderen is onvergeeflijk en dan zitten de politieke verantwoordelijken van de dienst die de brokken maken op het beklaagdenbankje, zoals nu de socialistische regering van president Mitterand.

Parijs raken én Greenpeace

Andere (Britse) geheime diensten in het spel?

Van spionage-affaires komt meestal alleen het topje van de ijsberg boven. Desinformatie en manipulatie zijn de regel in dat duistere milieu, en de pers en andere buitenstaanders hebben meestal geen mogelijkheden om de informatie die hen toegespeeld wordt grondig te controleren.

VANDAAR dat het ook in de affaire van de Rainbow Warrior misschien geen kwaad kan op zijn minst vraagtekens te plaatsen bij de bijna al te evidente sporen die naar Frankrijk en de DGSE leiden.

En daar kan men om te beginnen zeggen dat de Franse regering, die nu wrijvingen heeft met heel wat landen in het Stille Oceaan-gebied wegens haar kernproeven op Mururoa, niets te winnen had met een aanslag tegen een vreedzame milieu-organisatie die Frankrijks internationaal prestige lelijk heeft aangetast.

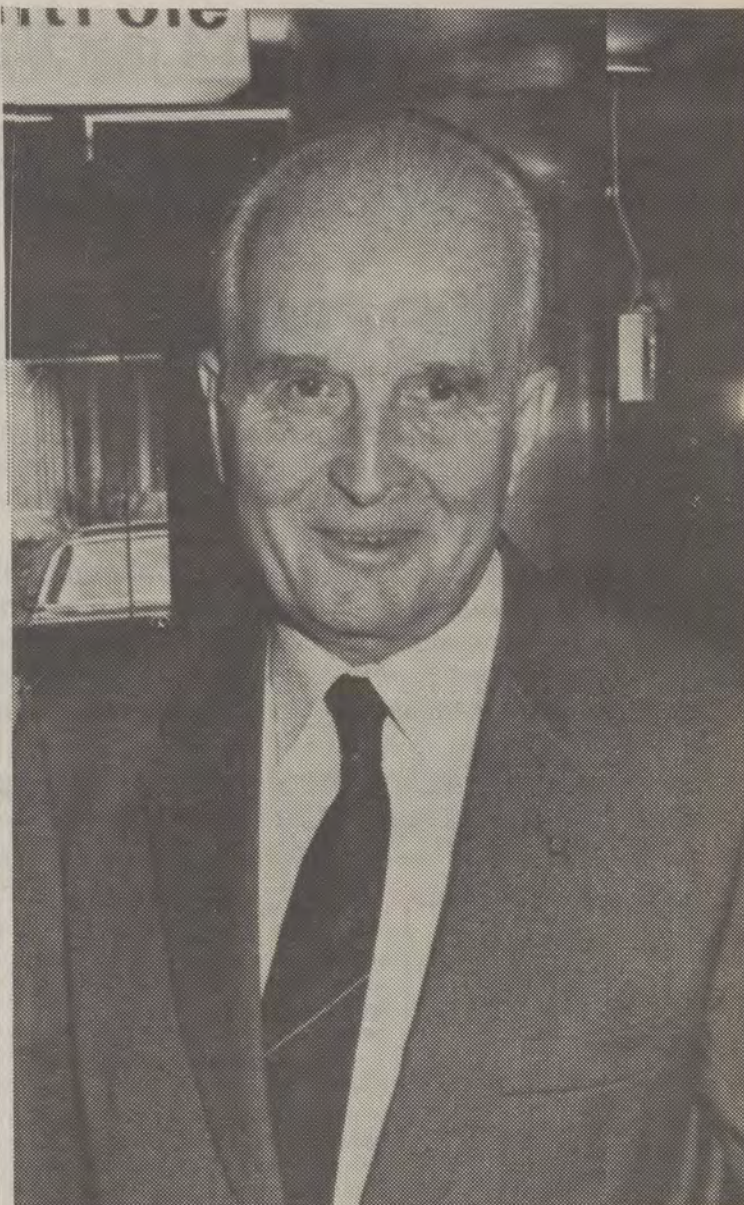
Rake klappen

Het is natuurlijk ook mogelijk dat de DGSE-leiding op eigen houtje handelde, wat zou inhouden dat de Franse regering, zoals heel wat andere regeringen, haar geheime diensten onvoldoende onder controle heeft. Dat de leider van de

DGSE, admiraal Lacoste, dit ontkent is normaal. Maar anderzijds was de admiraal ook goed geplaatst om te weten dat de Franse marine al eerder protestvlooten uit de buurt van Mururoa verwijderd heeft, soms met rake klappen, en niet onmiddellijk in paniek was wegens de nieuwe geplande Greenpeace-actie.

Er is ook de hypothese dat de DGSE-agenten zelf hun boekje te buiten zijn gegaan, wat al vaker gebeurd is. Maar dan blijft nog altijd de, tot nog toe door niemand beantwoorde, vraag waarom dergelijke professionelen zo'n breed spoor achterlieten, en zelfs een rubberboot en duikapparatuur van Franse makelij op de plaats van de aanslag „vergeten”.

Vandaar dat in Frankrijk al de hypothese is geopperd dat buitenlandse geheime diensten die wisten van de aanwezigheid en infiltratiepogingen van de DGSE-agenten

Rapport Tricot: Operatie „wit-was” met vlekken...

de aanslag hebben op touw gezet om Frankrijk in diskrediet te brengen. Ook Bernard Tricot sloot in een TV-interview die mogelijkheid lang niet uit en noemde daarbij de Engelsen. Bronnen in de DGSE hadden al eerder gezegd dat hun mensen in Nieuw Zeeland in val waren gelokt door de „Angelsakers”. De reden? „De Amerikanen en de Engelsen zijn nooit opgezet geweest met de Franse atoommacht, de enige echt onafhankelijke Europese kernstrijdkracht. Door ons in de regio van de Stille Oceaan in diskrediet te brengen hopen ze onze kernproeven, die noodzakelijk zijn voor de modernisering van onze kernmacht, onmogelijk te maken. Op dat gebied zijn Frankrijks bondgenoten niet altijd zijn vrienden”, aldus door „Le Monde” geciteerde hoge bronnen in de DGSE. Ook Tricot zei dat een buitenlandse geheime dienst door de aanslag op het Greenpeace-schip twee vliegen in een klap had kunnen slaan: Frankrijk in diskrediet brengen en een slag toebrengen aan Greenpeace die ook heel wat andere regeringen dan de Franse dwarszit.

Dat de Nieuwzeelandse politie zeer welingelichte tips heeft gekregen staat vrijwel vast. Anders is niet te verklaren dat ze kort na de aanslag al het pseudo-echtpaar Turen-

ge aanhield maar pas een week nadien over voldoende aanwijzingen beschikte om die twee van brandstichting en doodslag te beschuldigen. Maar dat is nog altijd geen bewijs dat die tipgevers zelf de aanslag pleegden.

Operatie „wit-was”...

Inmiddels blijft het feit dat op Franse DGSE-agenten zware verdenkingen rusten, zoals ook Bernard Tricot in zijn rapport toegeeft. Er zullen hardere bewijzen dan die in het Tricot-rapport nodig zijn om die verdenkingen op te heffen en de binnen- en buitenlandse critici te overtuigen dat Tricots rapport geen „witwas-operatie” is. Als onverdachte historische gaullist heeft Tricot geen enkele politieke reden om president Mitterand en zijn socialistische regering cadeau's te doen.

Maar de nauwe banden tussen de gaullisten en de geheime diensten zijn daarentegen algemeen bekend. Daarom kan op Tricot, die aan het eind van een hoge carrière staat en niets meer te verliezen heeft, wel niet de verdenking rusten dat hij politiek geen brokken wilde maken, maar wel dat hij de geheime diensten enigszins wou sparen.

Vandaag begint commissiewerk

Waarom moet 59bis gewijzigd worden?

Vandaag, donderdag, vergadert de Kamercommissie die de Verklaring tot herziening van de Grondwet moet voorbereiden. Daarbij rijzen tal van vragen: primo of er zo'n Verklaring komt, secundo welke artikels deze zal bevatten en tertio of deze Verklaring een meerderheid in het parlement haalt, waardoor de regering verplicht is deze uit te voeren en het volgende parlement bijgevolg een konstituante wordt. Die deze Grondwet ook echt kan wijzigen.

GROTE aandacht gaat daarbij uit naar het bewuste artikel 59bis van de Grondwet. Wij verzochten VU-Kamerfractie-leider mr. Frans Baert hieromtrent een commentaar te schrijven. Samen met algemeen voorzitter Vic Anciaux en VU-gemeenschapsminister Hugo Schiltz vormt hij trouwens een driespan in deze belangrijke parlementaire commissie.

De discussie over de herziening van de Grondwet, met de aanhaling van artikelen zoals art.59bis, is voor de meeste mensen een soort Chinees. Waarvan zij ergens wel begrijpen dat het belangrijk kan zijn, doch waar zij het fijne niet van verstaan. Daarom: wat houdt dit nu eigenlijk in?

Een oude intentie

Art.59bis, betreffende de zgn. cultuur- autonomie, werd in de Grondwet geschreven in 1970, en aangepast in 1980. Dat laatste is van weinig belang, omdat dat gaat over de zgn. „persoonsgebonden materies“. In 1970 was er in dat artikel sprake van de culturele materies, verder de taalwetgeving, en tenslotte het onderwijs.

Daaruit blijkt meteen dat het onderwijs als één van de meest voor de hand liggende takken van het openbaar leven werd beschouwd die voor toewijzing aan de gemeenschappen, de Vlaamse en de franstalige, in aanmerking kwamen. Wat ook zo is, en wat met name in vrijwel alle min of meer federaal georganiseerde staten het geval is.

De bedoeling van de grondwetgever in 1968-1971, en dus de grondwetsherziening van 1970, was dan ook het onderwijs aan de Vlaamse respectievelijk franstalige gemeenschap in dit land toe te vertrouwen.

Doch gelet op de historische achtergrond van de problematiek in België, wenste men het schoolpact op één of andere wijze te behouden. Daarom werd bij de in 1968 ontworpen grondwetsherziening gesteld dat het onderwijs weliswaar aan de gemeenschappen zou toevertrouwd worden, doch dat de organieke wetten die verband hielden met de schoolvrede, d.w.z. het schoolpact, nationaal zouden blijven.

Ingevolge onachtzaamheid van de toenmalige meerderheid enerzijds, en een duidelijk gebrekkige wetgevingstechniek anderzijds, werd dit in art.59bis van de Grondwet geformuleerd als „datgene wat betreft de schoolvrede, de leer-

plicht, de onderwijsstructuren, de diploma's, de toelagen, de wedden, de schoolbevolkingsnormen“.

Een grap, of om te huilen...

Hoewel het helemaal niet de bedoeling was de onderwijsbegrotingen nationaal te houden, vermits die niet onder de notie „organieke wetten“ vallen, geschiedde dit toch, vooral onder de druk van de socialistische partijen. De gehele onderwijsbegroting bleef, in strijd met de bedoeling van de grondwetgever van 1970, een nationale materie. Rekening houdend met de opgelegde beperking hield dit bovendien in dat in feite het gehele onderwijs, d.w.z. alles wat belangrijk was, verder nationaal werd geregeld. De bevoegdheid van de gemeenschappen inzake onderwijs was in werkelijkheid een grap.

De praktijk heeft uitgewezen dat dit geen houdbare situatie is, en dat de enige gezonde oplossing erin bestaat dat de gemeenschappen volledige bevoegdheid hebben over het onderwijs. Uiteraard met dien verstande dat dan best intern, binnen elke gemeenschap, een soort schoolpact zou gesloten worden, teneinde discriminatie van één of ander net te vermijden.

Daarbij komt dat in de praktijk de franstalige onderwijsnetten in hoge mate van deze situatie profiteren, en per leerling veel hogere bedragen ontvangen van het Rijk dan de nederlandstalige onderwijsnetten.

Elkeen, met name in Vlaande-

ren, is er dan ook van overtuigd geraakt dat de gehele onderwijssector zonder enig voorbehoud dient te worden gefederaliseerd, d.i. toevertrouwd aan de gemeenschappen. Die moeten dan maar binnen hun eigen gemeenschap een onderwijspact sluiten.

Kommissielid Frans Baert: „Het is elementair dat over de opvoeding en de opleiding van Vlaamse kinderen uitsluitend Vlaamse instanties kunnen beslissen.“

Het voorbeeld van de Bondsrepubliek

De Volksunie wenst in elk geval dat, zoals in de meeste federale staten, het onderwijs volledig aan de gemeenschappen zou toevertrouwd worden. Het is elementair dat over de opvoeding en de opleiding van Vlaamse kinderen uitsluitend Vlaamse instanties kunnen beslissen.

DAT zou dan betekenen dat de uitzonderingen in het huidige art.59 van de Grondwet voorzien zouden wegvallen, en dat dus ook de problemen van de leerplicht, de onderwijsstructuren, de diploma's, de toelagen, de wedden en de schoolbevolkingsnormen, uitsluitend door de gemeenschappen zouden worden geregeld.

Vanzelfsprekend zal daarbij re-

kening moeten gehouden worden met de normen die gelden op Europees vlak. Doch dat geldt voor alle al dan niet federale staten van Europa. In de Duitse Bondsrepubliek bijvoorbeeld bestaat daaromtrent geen enkel probleem: alles wat onderwijs betreft wordt door de deelstaten, de „Länder“ geregeld, zonder dat dit op Europees vlak enig probleem meebrengt.

Waarom zou dat alles overigens niet onder Vlamingen kunnen geregeld worden? Vooral nu alle belangrijke partijen in het Vlaamse land over de basisbeginselen van de onderwijswetgeving en -reglementering akkoord gaan.

Het is pas wanneer wij zelf baas zijn over ons onderwijs, dat nieuwe richtingen kunnen worden georganiseerd, dat wij ons kunnen aanpassen aan Europese normen en een Europees niveau, wat nu — precies door de voortdurende met de franstalige gemeenschap te sluiten compromissen — vaak onbereikbaar is.

Een echt onderwijsvrede kan in Vlaanderen veel gemakkelijker tot stand gebracht worden dan in het unitaire België.

Aldus hebben de voorzitters van alle Vlaamse partijen hieromtrent in januari 1985 een overeenkomst gesloten, volgens dewelke het onderwijs dient te worden overgeheveld naar de gemeenschappen. De technische uitwerking van deze principiële overeenkomst werd toevertrouwd aan een technische commissie, die in grote mate tot een akkoord was gekomen.

De Volksunie, later gevolgd door de SP, heeft dan ook een voorstel van verklaring tot herziening van art.59bis van de Grondwet ingediend, d.w.z. dat zij voorstelt dat dit artikel van de Grondwet zou kunnen gewijzigd worden door het volgende Parlement, in de zin van het aan de Vlaamse gemeenschap toevertrouwen van de gehele onderwijsbevoegdheid in het Vlaamse land en te Brussel.

De franstalige partijen waren het daar in grote mate mee eens, behalve de PSC (de zusterpartij van de CVP), die om allerlei redenen (o.m. financiële) van geen federalisering van het onderwijs wil weten.

Wat het uiteindelijk resultaat zal zijn weten wij nog niet. Zal de CVP eens te meer kapituleren? Of zal zij een crisis laten uitlokken door de PSC, met het gevolg dat helemaal geen grondwetsherziening mogelijk is onder de volgende legislatuur?

Samenwerking tussen netten

Verder is het duidelijk dat, wanneer wij over al die materies zoals leerplicht, onderwijsstructuren, diploma's, toelagen, wedden en schoolbevolkingsnormen zelf kunnen beslissen, dit goed zal zijn. Zowel voor de samenwerking tussen alle netten, als voor de rationalisering en taakverdeling van die netten. Dit kan eveneens een belangrijke kostenbesparing teweegbrengen, die dan weer kan worden gebruikt voor de verbetering van de kwaliteit van ons onderwijs. Waar door wij beter kunnen concurreren met de onderwijsstelsels van andere Europese landen.

Het is de hoogste tijd dat niet alleen de Vlaamse centen definitief in Vlaamse handen komen, doch dat ook de opvoeding en de opleiding van de Vlaamse kinderen uitsluitend aan Vlaanderen wordt toevertrouwd. Wij kunnen het, wij moeten het dan ook doen.

De CVP en de PVV zeggen ook dat zij dit willen. Doch zij zijn niet bereid hiervoor een regeringskrisis te riskeren. Ze zijn niet bereid de Waalse partijen en de PSC in het bijzonder, hiervoor onder voldoende sterke druk te zetten, opdat zij zich daarbij ook zouden neerleggen. De komedie, zoal niet vaudeville, die hieromtrent de laatste weken werd opgevoerd, is toch wel in het oog springend. Misschien is het volgend Parlement grondwetgevend, doch zonder de bevoegdheid om art. 59bis te herzien. Dat zal dan aan de CVP en de PVV te wijten zijn.

Misschien is het zelfs niet eens grondwetgevend. Dat kunnen dezelfde partijen dan op hun passief schrijven.

Of misschien wordt art.59bis toch begrepen onder de voor herziening vatbare artikelen. Dan kan het alleen de Volksunie zijn die er zal op hameren dat dit in de hierboven gestelde zin ook daadwerkelijk geschiedt!

Frans Baert,
VU-fractie-leider
in de Kamer

Betwistbaar „dossier” over WO II

Coens neemt volle verantwoordelijkheid...

Enkele weken geleden verscheen een lijvig pakket van het ministerie van Onderwijs: „De Tweede Wereldoorlog. Een keerpunt in de geschiedenis.”

Of hoe minister Coens de geschiedschrijving een handje „helpt”...

IN opdracht van CVP-onderwijsminister Daniël Coens en met de steun van het Studie- en Navorsingscentrum voor de Geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog publiceerde een groep deskundigen, o.l.v. inspekteur Morren, een onderwijsdossier. Het is een lijvig pakket geworden bestaande uit 13 handige bundeltjes die de diverse aspecten van aanloop, verloop en nasleep van dit grote wereldkonflikt belichten.

WO II: een keerpunt

Het woord vooraf is van de onderwijsminister. Coens wijst er terecht op dat de Tweede Wereldoorlog als een keerpunt in de geschie-

denis mag erkend worden: de afsluiting van een periode en het vertrekpunt van een nieuwe tijd. „En ook de volgende generaties zullen nog in ruime mate worden beïnvloed door wat in 1939-1945, daar onmiddellijk aan voorafgaand en onmiddellijk op volgend, is gebeurd.” De CVP-politikus zegt dat er gepoogd is de studie objectief en kritisch te houden. Tot slot dankt en feliciteert hij alle medewerkers, waaronder een schare jong afgestudeerde historici.

Eén van die academisch geschoolde geschiedkundigen heet Frank Seberechts, verbonden aan het goed funktionerende studiecentrum over de voorbije oorlog. Bij

de andere auteurs vallen nog namen op: Ronny Gobbijn (samensteller van een reeks knappe tentoonstellingen in bekende banken), Wim Meyers (eveneens van het navorsingscentrum) en Bruno De Wever (auteur van het boek „Oostfronters”). Seberechts tekende verantwoordelijk voor twee hoofdstukken: „De Belgische wereld in het buitenland” en „België na de Tweede Wereldoorlog”. Nou ja, verantwoordelijk...

Wat de koning niet mocht weten

Het is de verdienste van Knack-kollega Marc Reynebeau (eveneens een RUG-historikus) de kat de bel te hebben aangeboden. Onder de titel „Wat de koning niet mocht weten” schreef deze redakteur een eigenaardig artikel over de lotgevallen van het werk van Frank Seberechts. Twee weken later verscheen een kwade reactie van minister Coens, weliswaar naast de kwestie en „opgevolgd” met een onfaire aanval tegen Seberechts.

Afgezien van de vele druk- en zetfouten, die storend en verwarrend werken, is er nog op een andere, veel ergere manier geknoeid met de tekst van Frank Seberechts. Bepaalde stukken werden weggelaten, andere werden toegevoegd. En niet bepaald de meest onschuldige!

Op bladzijde 501 leest men een stuk over de koningskwestie. De door Frank Seberechts geschreven inleidende paragraaf over de houding van de koning tijdens de oorlog is in de publikatie zelf verdwenen. Schijnbaar mag niet herinnerd worden aan het bezoek van Leopold III aan Hitler in Berchtesgaden... En op het einde van dit artikel werd eenvoudigweg, zonder de auteur te raadplegen, een stuk bijgevoegd. Waarin op naïeve wijze de loftrampet wordt gestoken voor koning Boudewijn I.

Repressie en amnestie

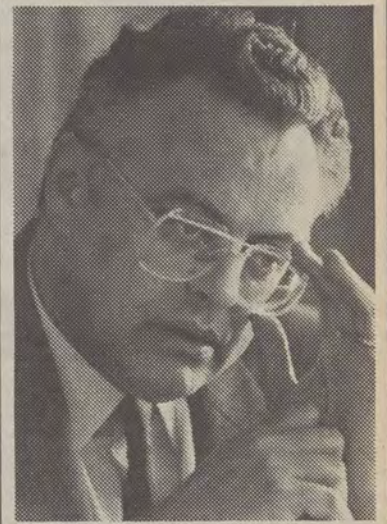
Hamvraag is uiteraard: waarom?

De „weglatingen” zouden het gevolg zijn van de nalatigheid van inspekteur Morren, die beweert deze kopij te hebben kwijtgespeeld. Dit kan. Al is het vreemd te noemen dat uitgerekend deze paragrafen wegvallen die enigszins delikaat zijn. De aanvulling (de lieve woorden aan het adres van zijne majesteit) is er - zo beweert minister Coens - gekomen omdat Morren het nodig vond te wijzen „op de democratische en tactische ingesteldheid van koning Boudewijn, en waarbij hij daarvoor hulde brengt...”

Het is in moderne historische geschriften eerder ongebruikelijk geworden aan (heiligen)verering te doen, zeker wanneer men voorafgaandelijk stelt dat objectiviteit en kritische zin betracht worden. Bovendien is het onontbeerlijk de auteur van betrokken artikel voorafgaandelijk te verwittigen indien er toevoegingen gebeuren. Wat duidelijk niet het geval is. Integendeel!

Afdreiging!

Toen de auteur, Frank Seberechts dus, protesteerde tegen deze gang van zaken — het bundel was op dat ogenblik reeds gedrukt — werd hem te verstaan gegeven dat hij over de hele kwestie best zijn mond kon houden. Indien hij tenminste ooit benoemd zou worden of aan een carrière dacht in het onderwijs...!? Het pleit voor deze jon-

Coens: „Ikzelf neem, als minister van Onderwijs, de volle verantwoordelijkheid voor het ganse dossier dat onder leiding van mijn Rijksinspekteur werd opgesteld.”

(Knack, 7 augustus 1985)

ge akademikus dat hij toch gedurfd heeft te spreken. Dat hij zijn eigen wetenschappelijke eer en integriteit als geschiedkundige boven vulgaire afdreiging plaatst!

Minister Coens reageerde ondertussen op de aanklacht in Knack. Hij beweert nog steeds dat er geen stukken werden weggelaten. Dit staat lijnrecht tegenover de stelling van Frank Seberechts, waarmee wij contact hadden. Niets neigt ons ertoe meer geloof aan het woord van deze minister te hechten dan aan dit van een jonge geschiedkundige. Daarenboven kan Seberechts zijn stelling bewijzen door een kopie van zijn manuscript. Voorts blijft er de vraag waarom Seberechts „geadviseerd” werd over één en ander het zwijgen te bewaren?

Coens laat overigens niet na op een perfide manier uit te halen naar Seberechts. Verwijzend naar de toevoeging over Boudewijn stelt Coens dat de wrange nasmaak bij de historicus eventueel het gevolg is „van de persoonlijke instelling van de heer Seberechts en de kringen waarin hij zich beweegt.”

Zo'n uitspraak is onfatsoenlijk en eigenlijk lachertig. Is dit de manier waarop men medewerkers aan een project bejegt?

Goede Vrijdag

In de tekst van een auteur werd zonder toestemming geknipt en veranderd. Naderhand mocht deze man het beleven dat hij afgedreigd wordt. En toen de betrokkene het toch aandurfde ruchtbaarheid te geven aan de hele zaak, aanzelt de minister niet deze man verdacht te maken. Vermoedelijk mag hij nu ook echt fluiten naar zijn benoeming. Coens was met zijn befaamde, onreglementaire „Goede Vrijdag”-benoemingen schijnbaar niet aan zijn proefstuk toe.

En wij die droomden dat dit land fundamenteel verschilde van doktrinaire regimes... (pvdd)

„Sommige mensen willen inderdaad de spons vegen over wat er gebeurd is, maar anderen vinden dat de straffen die in de naoorlogse jaren uitgesproken werden volledig moeten doorgevoerd worden. Zo gebeurt het dat nu, veertig jaar na de feiten, nog steeds mensen boeten moeten betalen aan de staat, en dat zelfs kinderen en kleinkinderen de lasten moeten dragen. Vooral in Vlaamsnationale middens is de vraag naar vergeven en vergeven, en naar een oplossen van de sociale gevolgen van de repressie nog steeds aktueel.”

Deze paragraaf over het amnestie-vraagstuk werd weggelaten uit het didactisch bundel over het naoorlogse België. Wie is bang van de waarheid?

MIJN BEWOGEN JAREN, memoires (1920-1958)

De belangrijke memoires (1920-1958) van een man die in de naoorlogse Vlaamse Beweging een wezenlijke rol speelde, als één van de oprichters van de Volksunie.

FRANS
VAN
DER
ELST

Frans van der Elst (Neder-over-Heembeek, 1920), advocaat, was één der oprichters van de Volksunie en was lange tijd partijvoorzitter en ook volksvertegenwoordiger. Is sedert 1974 senator. Werd in 1983 minister van staat benoemd.

In dit eerste deel van de memoires van Frans van der Elst (1920-1958) schrijft hij zo objectief mogelijk, over zijn kinderjaren, zijn jeugd, zijn studententijd, de naoorlogse periode met de repressie en de belangrijke politieke processen, de moeizame strijd voor de herleving van het Vlaams-nationalisme, de stichting van de Volksunie, tot en met zijn verkiezing in het parlement in 1958.

Frans van der Elst - De bewogen jaren, mijn memoires (1920-1958)
Formaat: 170 x 240 mm - 256 blz. tekst en 32 blz. illustraties
Paperback - 790 fr. en 950 fr. na 1 januari 1986.

HET BOEK VERSCHIJNT IN OKTOBER 1985.

WIE INSCHRIJFT VÓÓR 1 OKTOBER 1985 ONTVANGT EEN DOOR DE AUTEUR GEHANDTEKEND EN GENUMMERD EXEMPLAAR.

INSCHRIJVINGSTROOK

Terugsturen aan REDACTIE WIJ
BARRIKADENPLEIN 12
1000 BRUSSEL

naam _____
straat en huisnummer _____
gemeente en postcode _____
bestelt hierbij _____ exempl. van 'De bewogen jaren' aan 790 fr. per ex.
(na 1.1.1986: 950 fr.). Verzendkosten inbegrepen
datum _____ handtekening _____

Wij

door-de-weeks

Huisligt

Om de vakantie te besluiten wandelde ik met mijn huisgenoten langs *De Grote Toer*. Dat is zo'n uurtje wandelen tussen boerderijen, langs akkers, wat bos, over een beek, licht heuvelend. Je kan de wandeling op elk ogenblik van de dag lopen, ze bezorgt je telkens een boeiend verhaal. Het liefst doe ik ze 's avonds wanneer de bakstenen van de hoevemuren de warmte van de dag uitzweten en de lucht boven het Westen niet kan zwijgen over het weer van 's anderendaags. Hier en daar houden wij dan halt, er is altijd wat te bekijken. In de diepte van *Druimeren* stonden de boer en de boerin tussen hun twintig koeien die aan de melkmachine hingen. Er klepte geen klokje in de verte, maar *ergens* blafte wél een hond.

De Grote Toer heeft ook een verkorting, die rijd ik 's morgens wanneer ik mij *om den brode* naar Brussel haast. Het ritje duurt enkele minuten maar ik verleng het door traag te rijden en met grote aandacht het landschap afspied. Dat maakt mijn dag goed. Of toch iets beter.

Het begint al bij het buitenrijden en nadat ik de bewoners van mijn tuin heb gegroet. Achter de hultshaag zetten de stieren van boer Joris grote ogen op en gaan de twee geitenfamilies van Dirk en Brigit aan het mekkeren. Achter dunne wilgen staan schapen tot de buik in het gras, ze kijken niet op. Misschien wanneer ik achter de bocht en het maïsveld verdwenen ben?

Nachtschade

Langs de weg schiet het gras weer hoog op. Het werd eind juni lawaaierig fijngemalen maar overwon de aanslag.

Het boerenwormkruid waait even en de kamille knikt, laag in het gras omkransen grille weegbreebladeren hun teerpaars aar. Ook de kaardebol staat er weer en het herderstasje dat me altijd aan Compostella doet denken. In de bocht blaft Sibelle, achter de poort. Hij herkent de dieselronk. Langs het beekje aan De Motte schrik ik steevast drie vuilblauwe waterkikens op. Ze vluchten weg met ingetrokken schouders. In de drassige weiden schittert melde en duizendknoop en de halmen van de zegge. Hier en daar glinsteren de viltendjes van de moerasbloem als edelweiss *intklein* en wat afgebleekte kollebloemen. Maar korenbloemen, nee die zijn er niet meer. Ook de varen heeft de maaimachine overwonnen, de distel ook. Hij glanst van ruige schoonheid. Op de vlierbomen rijpen de bessen. Dat belooft! Alleen het wilde kersebomenbosje ligt er wat treurig bij.

Achter de grote bocht, aan het *Plenskensveld* laat ik patrijzen, groot en klein, rustig de oversteek uit het maïsveld naar het geschoren tarweveld maken, hun morgenmaal tegemoet. Op het bergje van *Hollant* is het zwenken, de grote baan op. Hier enkel magere bermen, stukgereden door autobussen en almaar logger wordende pikdorsers.

Van af hier registreer ik de schade en tel de kadavers die in de voorbij nacht onder de *tubeless* werden vermorzeld. Ik identificeer de lijken: haas, hond, konijn, kat, raaf, egel, pad, duif, ekster, ka, lijster. Een bosuil.

En ik vraag mij af: „Rijden wij te snel. Of zijn de beesten trager geworden?” ■

Gej

NOG ENKELE DAGEN EN DE
SCHOLEN OPENEN HUN DEUREN.
TJD OM WAT GERIEF VOOR DE
KINDEREN TE KOPEN...

KEUZE TE OVER! MAAR ALS
PRIJSBEWUST KONSUMENT MOET
JE UIT JE DOPPEN KIJKEN.
ER ZIJN ALTJD WEL SPECIALE
AANBIEDINGEN.

EENS KUKEN WELK
ARTIKEL VANDAAG
ONZE AANDACHT
VERDIENT...

59 bis!

Gej

Kijken

Van dag
tot dag

Zaterdag 31 aug.

- ☐ BRT 1 16.00
- Gewetenloos, film
- ☐ BRT 1 18.05
- De rolstoel, jeugdfilm
- ☐ BRT 1 19.00
- Boeketje Vlaanderen
- ☐ BRT 1 20.20
- Moord volgens het boekje, tv-film
- ☐ BRT 1 21.30
- 'K voel me goed, show
- ☐ BRT 1 22.15
- Sport op zaterdag
- ☐ BRT 2 14.30
- Sport extra, roeien en wielrennen
- ☐ Ned. 1 18.04
- Nils Holgersson, strip
- ☐ Ned. 1 18.29
- Coronation street, serie
- ☐ Ned. 1 18.55
- De Meerkooit klub, serie
- ☐ Ned. 1 19.21
- Vijf tegen vijf, kwis
- ☐ Ned. 1 20.28
- Colditz, serie
- ☐ Ned. 1 21.20
- Klasgenoten, show
- ☐ Ned. 1 22.10
- Voetbal '80
- ☐ Ned. 1 22.20
- Achter het nieuws
- ☐ Ned. 1 23.00
- Nimmer rust gegund, serie
- ☐ Ned. 2 19.12
- Knight rider, serie
- ☐ Ned. 2 20.00
- Hou jij nou van mij of ik van jou?, blijspel
- ☐ Ned. 2 21.30
- Hemd van je lijf, vragenspel
- ☐ Ned. 2 23.15
- Simonskoop, film
- ☐ Ned. 2 23.45
- De grote slag, film

Zondag 1 sept.

- ☐ BRT 1 11.00
- Konfrontatie, debat
- ☐ BRT 1 15.30
- Het geheimzinnige landhuis, jeugdfilm
- ☐ BRT 1 16.45
- Koken is kunst
- ☐ BRT 1 17.00
- De vorstinnen van Brugge, serie
- ☐ BRT 1 18.20
- Kempeland, dok.
- ☐ BRT 1 20.10
- Sportweekend
- ☐ BRT 1 20.40
- Volgend jaar misschien, film
- ☐ BRT 1 22.15
- Warum wir mander die technik so lieben, dok.
- ☐ BRT 2 12.45
- Sport extra, wielrennen en roeien
- ☐ Ned. 1 17.00
- Verhalen uit de hele wereld, film
- ☐ Ned. 1 19.16
- Claire, serie
- ☐ Ned. 1 20.05
- The young ones, nieuwe serie
- ☐ Ned. 1 21.00
- Rowan Atkinson presents, film
- ☐ Ned. 1 21.25
- Hoe Mali geholpen wordt, dok.

Sally Field en Ron Leibman in het Amerikaanse sociaal drama „Norma Rae” van Martin Ritt (1978). (Donderdag 5 sept. om 20 u. 20 op BRT 2)

- ☐ Ned. 1 22.10
- Regards camera, over Meksiko
- ☐ Ned. 2 18.00
- Jezelf overwinnen, dok.
- ☐ Ned. 2 20.45
- De Joden en hun Mokum, dok.
- ☐ Ned. 2 21.55
- De leeuw van Juda, dok.
- ☐ RTB 1 12.00
- Faire le point, politiek debat

Maandag 2 sept.

- ☐ BRT 1 18.20
- The Dutch edition, triller
- ☐ BRT 1 18.30
- Handel en wandel, info
- ☐ BRT 1 20.10
- Maalstroom, nieuwe serie
- ☐ BRT 1 21.00
- Landbouw landschap?, dok.
- ☐ BRT 1 21.35
- Elektronische verkeersbeveiliging, info
- ☐ BRT 2 19.00
- Geestenbaai, serie
- ☐ BRT 2 19.30
- De tuinen van Leeuwergem, dok.
- ☐ BRT 2 20.20
- Extra-time
- ☐ Ned. 1 17.46
- Het toppop hitarchief
- ☐ Ned. 1 19.25
- Televisier magazine
- ☐ Ned. 1 20.35
- Kodenaam: „Intrepid”, serie
- ☐ Ned. 1 22.15
- Avro's praatpark
- ☐ Ned. 2 19.12
- De mensenfabrikanten, dok. over erfrelijkheid
- ☐ Ned. 2 19.27
- Kro's countryclub
- ☐ Ned. 2 20.10
- A little romance, film
- ☐ Ned. 2 22.45
- Den Haag vandaag

Dinsdag 3 sept.

- ☐ BRT 1 18.10
- Emma en opa, serie
- ☐ BRT 1 18.20
- Candy, Candy, strip
- ☐ BRT 1 18.55
- Frank Buck, serie
- ☐ BRT 1 20.25
- I.Q., kwis
- ☐ BRT 1 21.00
- Labyrint, Hoogbegaafd?
- ☐ BRT 1 21.55
- De Vlaams-Nationale Omroepstichting

- ☐ BRT 2 19.00
- Geestenbaai, serie
- ☐ BRT 2 20.25
- De kleine waarheid, serie
- ☐ BRT 2 21.25
- De Octopus, nieuwe serie
- ☐ Ned. 1 16.30
- Het nestkuiken, serie
- ☐ Ned. 1 17.46
- Alias Smith and Jones, serie
- ☐ Ned. 1 19.00
- Natuur in eigen land, dok.
- ☐ Ned. 1 19.25
- Cijfers en letters, kwis
- ☐ Ned. 1 20.28
- Waarom hebben ze het Evans niet gevraagd?, serie
- ☐ Ned. 1 21.20
- Brandpunt
- ☐ Ned. 1 21.55
- Een verre opdracht, dok.
- ☐ Ned. 2 19.12
- Mijn vader heeft een dynamisch beroep, springstoffenexpert
- ☐ Ned. 2 19.37
- Alles over het ei, dok.
- ☐ Ned. 2 20.30
- Vrijheid! Blijheid?, praatshow
- ☐ Ned. 2 21.45
- In beeld, dok.
- ☐ Ned. 2 22.45
- Den Haag vandaag, info
- ☐ Ned. 2 23.00
- Tijdsein, info
- ☐ RTB 1 20.05
- Ierland, land der Kelten; dok.

Woensdag 4 sept.

- ☐ BRT 1 18.05
- Zeppelin
- ☐ BRT 1 18.30
- Kapitein Zeppos, serie
- ☐ BRT 1 19.00
- Gezondheid, info
- ☐ BRT 1 20.15
- Met Mike in zee, laatste afl.
- ☐ BRT 1 22.30
- Sport extra
- ☐ BRT 2 19.00
- Geestenbaai, serie
- ☐ BRT 2 19.25
- De moderne tijd, dok.
- ☐ BRT 2 20.20
- Onder 'n gelukkig gesternte, film
- ☐ Ned. 1 16.40
- Sons and daughters, serie
- ☐ Ned. 1 19.05
- Knight rider, serie
- ☐ Ned. 1 20.33
- Het KWF-gala, show
- ☐ Ned. 1 22.00
- Tros aktua, info

- ☐ Ned. 1 22.30
- Derrick, serie
- ☐ Ned. 2 19.22
- Van gewest tot gewest, regionale info
- ☐ Ned. 2 19.50
- Rappresentazione di anima e di corpo, muziek uit 1660
- ☐ Ned. 2 21.25
- Vanwege het experiment, over film
- ☐ Ned. 2 22.45
- Den Haag vandaag
- ☐ ARD 21.15
- Franz Josef Strauss, portret

Donderdag 5 sept.

- ☐ BRT 1 18.10
- De Freggels, serie
- ☐ BRT 1 18.55
- Vruchtengeleri, kooktips
- ☐ BRT 1 20.20
- De konsulent, serie
- ☐ BRT 1 21.15
- Panorama
- ☐ BRT 1 22.05
- Mistrals dochter, serie
- ☐ BRT 2 19.00
- De blauwe planeet, heruitzending
- ☐ BRT 2 20.20
- Norma Rae, film
- ☐ Ned. 1 19.00
- Blue Thunder, serie
- ☐ Ned. 1 20.28
- Evening in Byzantium, nieuwe serie
- ☐ Ned. 1 21.20
- Nederland muziekland
- ☐ Ned. 1 22.05
- Honky tonk freeway, film
- ☐ Ned. 2 19.12
- 1985 Zomer in Amsterdam, nieuwe serie
- ☐ Ned. 2 19.37
- Kenmerk, info
- ☐ Ned. 2 20.00
- Eind goed, al goed; toneel
- ☐ Ned. 2 22.45
- Den Haag vandaag
- ☐ Ned. 2 23.00
- Nimmer rust gegund, serie

Vrijdag 6 sept.

- ☐ BRT 1 18.10
- Emma en opa, serie
- ☐ BRT 1 18.20
- Bassie en Adriaan, serie
- ☐ BRT 1 18.30
- Star trek, SF-serie
- ☐ BRT 1 20.15
- Pavlova, eerbetoon aan een ballerina
- ☐ BRT 1 21.35
- Marx in Brussel 1845-1848, TV-film
- ☐ BRT 2 19.00
- 1 Week sport
- ☐ BRT 2 20.25
- Cutter en bone, film
- ☐ BRT 2 22.10
- Premiere extra, film-info
- ☐ Ned. 1 17.46
- De Carsons, serie
- ☐ Ned. 1 19.00
- Beestenboel, serie
- ☐ Ned. 1 20.28
- Nederland kikkerland, zwembadspel
- ☐ Ned. 1 21.20
- Hier en nu, info
- ☐ Ned. 1 21.55
- Dertien persoonlijke ontmoetingen
- ☐ Ned. 1 22.00
- Hill street blues, serie
- ☐ Ned. 1 22.45
- Cheers, serie
- ☐ Ned. 2 19.12
- De minibios
- ☐ Ned. 2 19.45
- De stille kracht, herhaling
- ☐ Ned. 2 22.45
- De zee van geloof, serie
- ☐ Ned. 2 23.35
- De stille kracht, vervolg

Een film
per dag

Zaterdag 31 aug.

De grote slag

Amerik. western uit 1971. Dean Martin is een cowboy die met zijn zwager Tommy naar het wilde westen trekt om daar een flinke slag te slaan. Twee jaar zoekt hij naar een geschikt wapen, tot een desperado hem een machinegeweer aanbiedt in ruil voor een vrouw... (Ned. 2 om 23 u. 45)

Zondag 1 sept.

Volgend jaar misschien

Frans film uit 1981 met o.a. Isabelle Adjani. Maxime, een werkloze striptekenaar en Isabelle wonen samen. Zij leven van het loon van de levenslustige Isabelle... (BRT 1 om 20 u. 40)

Maandag 2 sept.

A little Romance

Amerik. film uit 1979 met o.a. Laurence Olivier.

De 13-jarige Amerikaanse Lauren die tijdelijk in Parijs verblijft en een even oude Parijse jongen, worden verliefd op elkaar. De twee beleven allerlei dolle avonturen in de lichtstad... (Ned. 1 om 20 u. 10)

Dinsdag 3 sept.

How do I love thee

Amerik. TV-film. Stan Waltz heeft ernstige communicatiemoeilijkheden met zijn zoon, een leraar filosofie. Alles begon met een poëziewedstrijd... (RTL om 20 u.)

Woensdag 4 sept.

Thank you, lucky stars

Amerik. musicalfilm uit 1943. In het radioprogramma van Eddie Cantor zijn twee producers te gast die talenten zoeken voor een liefdadigheidsconcert... (BRT 2 om 20 u. 20)

Donderdag 5 sept.

Norma Rae

Amerikaans drama uit 1978. In een plaatsje in het zuiden van de VS werken de meeste inwoners in een plaatselijke textielfabriek, waar de lonen laag liggen en sociale voorzieningen onbestaande zijn. De komst van een vakbondsman brengt verandering. (BRT 2 om 20 u. 20)

Vrijdag 6 sept.

Cutter en Bone

Amerik. thriller uit 1981. Alex Cutter is zowel lichamelijk als geestelijk verminkt uit de Vietnam-oorlog teruggekeerd. Als hij verneemt dat zijn vriend Bone van moord beschuldigd wordt gaat hij aan de slag om zijn vriend wit te wassen... (BRT 2 om 20 u. 25)

door-de-weeks

Weten

Het Stadsbestuur van Antwerpen en het Kommissariaat-generaal voor de Internationale Culturele Samenwerking zijn er in geslaagd n.a.v. de herdenking „1585-1985 Antwerpen en de scheiding der Nederlanden” een drietal historische kunstwerken naar Antwerpen te halen.

IN het teken van de hereniging van de Stad Antwerpen met de Spaanse kroon schonk het stadsbestuur aan de goeverneur-generaal Alexander Farnese op 6 september 1585 een prachtige groep van acht bronzen beelden gewijd aan de god Bacchus.

Het is het werk van de Antwerpse beeldhouwer en penningsnijder Jacques Jonghelinck (1530-1606), die ook de ontwerper is van de graf-tombe van Karel de Stoute in de O.L.-Vrouwenkerk te Brugge en het standbeeld dat de hertog van Alva in 1571 voor zichzelf had laten oprichten in de citadel van Antwerpen en dat desinjoeren vernietigden.

Jacques Jonghelinck creëerde de fonteingroep in 1564 voor het

buitengoed van zijn broer Nicolaas.

Door de vroegtijdige dood van Nicolaas in 1570 kwam de beeldengroep nooit op de plaats van bestemming. Jacques Jonghelinck werkte er tot 1573 aan en na verloop van tijd werd het ensemble op 20 november 1584 door het Stadsmagistraat voor de som van 8.000 florijnen gekocht. Tenslotte werd de fonteingroep ter gelegenheid van de triomfantelijke intocht van Farnese op 27 augustus 1585, op de Grote Markt voor het stadhuis opgesteld, op de plaats waar nu Brabo staat.

De beelden worden opgesteld in het Stadhuis, waar zij na 400 jaar voor de eerste maal bewonderd kunnen worden.

Proeven

De Katalaanse wijnstreek bij uitstek — Penedès in het Katalaans, Panadés in het Spaans (maar dat hoeft niet meer) — ligt zo'n 50 km ten zuiden van Barcelona... een rustige opeenvolging van heuvels en kleine valleien met verfrissende beekjes. Meer dan de helft van de bebouwde bodem behoort er al sedert de middeleeuwen de wijnbouw toe. De hoofdstad van de lief-tallige regio is Vilafranca, een echt dionysisch stadje met cultuur en zuiderse levensvreugde, met tabernas, bodegas, een wijnmarkt en vooral een uniek mooi wijn-museumpje (duidelijk gesponsord door de lokale wijn-, cognac- en champagnereus Torrès, maar kom, het hoeft zelfs in Katalonië niet altijd voetbal te zijn).

VILAFRANCA werd in de 11de eeuw gesticht door Ramón Berenguer, een van de le-gendarische familienamen in de bewogen geschiedenis van Katalonië. Het wijnmuseum, waarvan de oorsprong teruggaat tot 1928, is er ondergebracht in de Babau-paleiswoning, een romaans-renaissance bouwkunstpareltje uit de 17de eeuw. Het museum heeft een veel verrekendere impact dan alleen maar wijn in zijn oorsprong en bereiding... het gaat er ook om geschiedenis, kunst, economie, etnologie. Zonder pretenties is het een waar „Museum van de Mens”

Het Wijnmuseum van Vilafranca werd officieel geopend in 1942 (wel niet zo 'n leuke tijd voor het ver-nederde Katalonië, maar de musea-le aktiviteit leed daar niet onder). De nog steeds groeiende kollektie

is uitstekend. Naar Spaanse geest komt het mytisch-religieuze aspekt van de wijnbouw wel wat te uitvoerig op de voorgrond vooral in de artistieke kopieën (dus minder waardevol, o.a. van Velasquez en Goya), maar des te beter zijn de historische en archivarische stukken en zeker de oorspronkelijke, ambachtelijke voorwerpen als vaten, wijnpersen, alambikken, krui-ken, aardewerk, enz.

Het Wijnmuseum van Vilafranca is alle dagen, behalve 's maan-dags, geopend. En voor 100 pese-tas (zowat 36 frank) krijgt u niet al-leen uw toegangsticket, maar na uw bezoek in de taberna van het museum ook nog een en wel meer-dere glaasjes witte streekwijn (waarbij u uw serigrafisch ge-zandstraalde wijnglas nog mag be-houden ook). Katalaanse gastvrij-heid op z'n gulst.

Onthouden

Grafisch ontwerper Paul Ibou is een duizendpoot van wie we het laatste ongetwijfeld nog niet gezien hebben. Zijn voorlopig laatste initiatief is de oprichting van de Groep Interecho, met als doelstelling de Vlaamse iden-titeit en creativiteit op het gebied van vormgeving, tech-nologie, wetenschappen en cultuur grensoverschrij-dend te bevorderen in het kader van Flanders' Creati-vity. Het klinkt nogal als een verbazende mondvul, maar het opzet is er niet minder om.

LEO ET LEONA

Naer Boenheyden onder Mechelen
vaert de reys van meenigh leeuw
die sich comt te presenteren
aent volck, tsy wyven ende heeren

DE Groep is zopas ontstaan uit de samensmelting van een aantal werkgroepen (die hun autonome werking zullen be-waren) en zal tentoonstellingen, seminaries, voordrachten en stu-diedagen organiseren en tevens boeken, annuals, tijdschriften en specifieke publikaties uitgeven. In-terecho is gevestigd in het „Hof van Lyere”, Kasteeltje te Zandho-ven (telefoon 03/484.55.11). Het lidmaatschap van de Groep kost 2.500 fr., maar daar krijg je wel een pakket aan info en kortingen als risto-rno voor.

Aan de basis van de groep ligt ongetwijfeld de in 1981 opgerichte werkgroep „Vorm in Vlaanderen” die een schakelfunctie wil vervullen tussen vormgevers, ontwerpers, kunstenaars, technici, industrie, overheid en het ruimere publiek, vooral door het op velerlei gebied brengen van selectieve informatie.

De werkgroep „Tekst & Taal - Letter & Teken” beoogt een breed platform te bieden tot het bevoorde-ren van de cultuur en technologie van de visuele communicatie, en dit voor de hele nederlandse taal-gemeenschap. Alweer een mond-vol ambitie, maar moest het lukken, des te beter. „Foto in Vlaanderen” is een werkgroep met als doel het promoveren en internationaal aktu-aliseren van de fotografische beeldvorming in onze kontreien.

„Kreativiteit in open lucht” is een werkgroep die streeft naar het sti-muleren van de Vlaamse kreativi-teit binnen het kader van meer ruimtelijke ordening en vormge-ving (exterior-design), met vooral aandacht voor het uitbouwen van een bestendige harmonie tussen ekologie en plasticiteit. De vijfde schakel van Interecho is de werk-groep „Vlaamse logoteek” met een unieke verzameling Vlaamse logo's, emblemen, handelsmer-ken, symbolen, kentekens, picto-grammen, woordmerken, mono-grammen, enz. Zij vervult tegelijk een museum- en informatiefunctie, bekwaam het patronaat van het Mi-nisterie van Nederlandse Cultuur en werkt in samenwerking met pro-fessionele design-organisaties in binnen- en buitenland.

Meespelen (94)

De speciale editie van onze kwis in het WIJ-vakantienummer (Meespe-len 92) mocht zich verheugen in een grote belangstelling. Wij ontvingen liefst 83 antwoorden uit alle hoeken van het land. 28 inzendingen waren volkomen juist.

Vele „Meespelers” hadden vlug begrepen dat onze belangrijkste in-formatiebron het boek „Op de Barri-kaden” was. De meeste antwoorden waren inderdaad hierin terug te vin-den. In onze opgave slopen jammer genoeg twee onnauwkeurigheden.

Vraag 12 werd niet afgedrukt en in vraag 8 stond één foutje: i.p.v. 3.35 uur moest daar uiteraard 3.55 uur staan. Bij de eindebeoordeling heb-

ben we met deze onvolmaaktheden natuurlijk rekening gehouden.

In telegramstijl volgen hier de kor-rekte oplossingen: 1. Zwartberg 1966; 2. 1964; 3. zwaar zondig was; 4. Sint-Michiël; 5. 1959; 6. zes; 7. Hu-go Schiltz; 8. om 3.35 uur; 9. op 22 mei 1979; 10. 44; 11. Eddy Wally; 13. Eden; 14. Loemoemba; 15. Vlaams-gezinde socialisten in Brussel; 16. Allende; 17. ir. Donckerwolcke; 18. tien; 19. Bois-du-Cazier; 20. Komen.

De lijst van winnaars vindt U op bladzijde 16. Zoals beloofd is het de-ze keer iets speciaals geworden: dankzij enkele milde schenkers kun-nen we meer dan één Meespeler ge-lukkig maken. En bovendien steken er enkele biezonder waardevolle prij-zen tussen.

WIJ gaan door met onze we-kelijkse puzzel. Indien U meent de oplossing te ken-nen, stuur deze dan onverwijld naar het bekende adres:

WIJ „Meespelen (94)”,
Barrikadenplein 12,
1000 Brussel.

Veel plezier.

Veel duiding moeten wij vermoedelijk niet geven bij volgend citaat. Wij vragen dat U ons de naam van de memorabele auteur doorstuurt.

„Mijn roem is niet gelegen in veertig gewonnen veldslagen, noch daarin dat ik koningen bedwong mijn wil te doen. Waterloo zal de herinnering aan zovele over-winningen uitwissen, onder de in-druk van het laatste bedrijf vergeet men het eerste. Wat echter nooit kan vergaan, is mijn Burgerlijk Wet-boek. (...)”

Ik wilde een Europees stelsel grondvesten, een Europees Wet-boek, een Europees Hof van Cas-satie; er zou in Europa slechts één volk zijn geweest.”

Gelukkige combinatie te Izegem

Poëzie en beiaard op het plein onder de toren

Een stad moet sfeer en karakter uitstralen voor zijn bewoners en bezoekers. Beiaardmuziek draagt daar op een ideale wijze toe bij. Vanuit de hoge Sint-Tillatoren van Izegem komt muziek a.h.w. vanuit de hemel neervallen, feestelijk, vrolijk of weemoedig. Het komt erop aan even tijd te maken om te luisteren. Daarom werd er „Poëzie en beiaard op het plein onder de toren” uitgevonden.

IN het kader van de zomervondconcerten komt op vrijdag 30 augustus de Amerikaanse beiaardier Milford Myhre. Om het luisteren nog aantrekkelijker te maken wordt tussenin en daarna poëzie van Anton van Wilderode aangeboden. Een voortreffelijke combinatie!

Beiaard en poëzie

Anton van Wilderode (°1918 Moerbeke-Waas) is een van de meest gelezen dichters in Vlaanderen. Zijn poëzie is voor iedere aandachtige lezer of luisteraar direct toegankelijk en begrijpelijk, maar ook de poëziekenner zal diepere lagen in vele van van Wilderodes gedichten herkennen. Hij bezingt het heimwee en het verdriet om de verloren kindertijd, om alles wat voorbij is („Ik ben een dichter van het verlies”), maar evengoed het inleven in en het evenwicht met de natuur.

Naast de persoonlijke thematiek, vind je in veel gedichten van van Wilderode zijn liefde tot zijn land terug. Dat laatste zou je zijn nationale poëzie kunnen noemen. Het zijn o.a. de gedichten en teksten die hij nu al vele jaren schrijft voor de IJzerbedevaart. Er zitten prachtige en tevens erg populaire gedichten tussen.

Lut Bogaert koos uit die laatste soort twee gedichten die ze tijdens twee korte onderbrekingen van het beiaardconcert gaat voordragen. Dat gebeurt buiten, op het kerkplein, vóór de Sint-Tillokerk van Izegem.

Schoonheid!

Na het beiaardconcert komt schepen van Kultuur Erik Vandewalle gedurende twintig minuten aan het woord over de persoon en de poëzie van van Wilderode, ook

met voordracht. „Ik wil kort iets van de schoonheid van Anton van Wil-

derodes poëzie pogen over te brengen”, aldus de schepen.

Van Wilderode maakte ook prachtige vertalingen van de Latijnse dichter Vergilius. Hij kreeg daarvoor trouwens de prestigieuze Koopelprijs voor vertalingen, naast tal van andere onderscheidingen.

Poëzie en

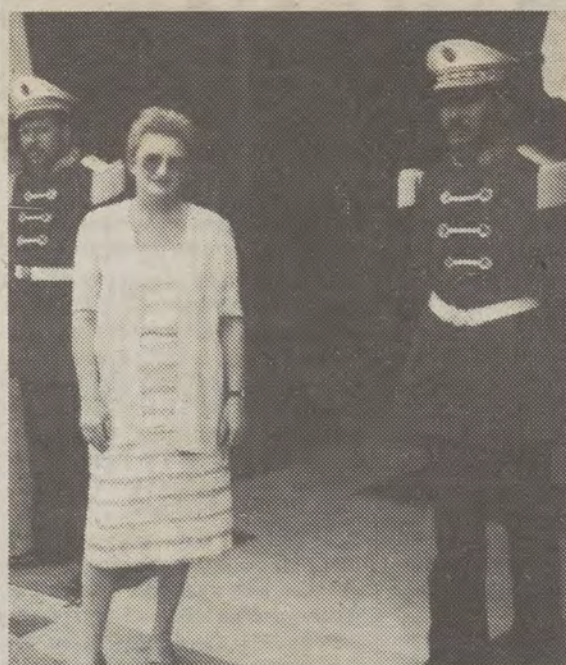
Deze en andere aspecten van de dichter van Wilderode komen die avond kort — kort want het moet lichtig blijven — aan bod. Alles ge-

Vanaf de St.-Tillatoren dwarrelt beiaardmuziek naar beneden.

Kandidaat

Amper zeven weken scheiden ons nog van de verkiezingsdatum. In die korte tijdspanne hopen wij U nog evenveel afleveringen van ons rubriekje „Kandidaat” te kunnen brengen. Het valt ons op dat het vooral uittredende senatoren zijn die positief ingaan op ons verzoek tot medewerking. Hebben de Kamerleden dan minder verbeelding...?

Nelly Maes in eerder ongewoon gezelschap...

DEZE week is senator Nelly Maes aan de beurt. Zij voert straks de VU-Kamerlijst aan in het arrondissement Sint-Niklaas. Nelly is steeds een vrouw geweest die boudweg haar mening zegt. Ook nu weer. Waarvoor zij door de enen geprezen en door de anderen verfoeid wordt.

Vraag: Veronderstel dat er een teletijdmachine bestaat waarover U kunt beschikken. Naar welke tijd zou U zich laten terugflitsen en in de huid van welk personage?

Antwoord: „Naar de tijd waaraan slechts herinneringen leven in oude mythen over de Magna Mater, de Grote Moeder en de sagen over elfen en fee'en. Toen de vrouwen blijkbaar vanzelfsprekend hun rol konden spelen in de samenleving, die niet patriarchaal maar matriarchaal was.

Ik zou dus zo'n wijze vrouw of hage dessa willen zijn (waar ze later fee'en en heksen van hebben gemaakt).”

Vraag: U bent chef-kok van een Brussels restaurant in de buurt van het parlement. Welke politici zou U graag eens in uw eethuis ontvangen en welke maaltijd zou U hen voorschotelen?

Antwoord: „Aan de politici zou ik een waarheidsdrank serveren, aan bepaalde politieke redacteuren een liefdesdrankje en aan mijn partijgenoten een samenhorigheidselixir.

Aan minister Vreven zou ik een kom rijst geven waarmee ze het in de Derde Wereld moeten stellen, aan minister Dehaene een bol gehakt die met het bestaansminimum betaalbaar is en aan premier Martens een Waals haantje dat in Vlaanderen gevet is.”

Vraag: Een buitenlandse televisiezender biedt U drie minuten zendtijd aan. Wat zou U de buitenlandse kijkers vertellen over Vlaanderen?

Antwoord: „Ik zou hun uitleggen dat het met de Vlamingen gesteld is als met de vrouwen: een verdrukte meerderheid die er blijkbaar genoeg beleefde dat het zo blijft.”

Vraag: Welk is uw lievelingsdier? Waarom?

Antwoord: „Een vogel. Omdat hij zich vrij in de lucht kan bewegen en toch zijn nest trouw blijft.”

beurt buiten, achter een terrastafeltje en een onvermijdelijk drankje. Achteraf is er gelegenheid tot een gesprek over „poëzie en publiek”, want er leeft een en ander in Izegem rond poëzie.

publiek

Tegelijkertijd loopt in de Stedelijke Openbare Bibliotheek in de Wijngaardstraat 7 een tentoonstelling over van Wilderode, een initiatief van VSVK met de medewerking van de bibliotheek (tot 10 september).

Wie vrijdagavond niet in Izegem kan zijn raden wij de andere beiaardconcerten aan.

Jip

De stad Izegem biedt de dagjestoerist twee merkwuurde museum-

uitstappen aan. Het nationaal Schoeismuseum en het nationaal Borstelmuseum. Twee kleinschalig opgevatte musea die de bezoeker laten kennis maken met stielen die Izegem tot ver buiten de grenzen bekend hebben gemaakt.

Schoeismuseum: iedere zaterdag van 9 tot 11 uur. **Borstelmuseum:** iedere zaterdag van 10 tot 12 uur. Groepen zijn altijd welkom. Alle info bij het stadsbestuur, Korenmarkt 10 te 8700 Izegem (051-30.22.04).

aardconcerten aan. Op 6 september om ± 20 uur speelt de beiaardier van Nieuwpoort en Veurne Paul Bourgois, op zaterdag 14 september om 18 u. 45 speelt beiaardier Frank De Leu (van de beiaarden Izegem, Menen en Kortrijk). Als het weer nu wat meewil...

Wereldkampioenschappen roeien te Hazewinkel

Hoogkonjunktuur of... schone schijn?

Voor de tweede maal in veertien dagen is Hazewinkel een internationaal centrum in de sportwereld. Na de wereldkampioenschappen kano worden nu in het Bloso-watersportdomein de wereldkampioenschappen roeien georganiseerd.

ROEIEN is voor ons belangrijker dan kanovaren omdat onze vertegenwoordigers, aangevoerd door Dirk Crois en Pierre-Marie Deloof, volop meetellen. Ondanks het forfait van Olympisch medaillewinnares Ann Haesebroeck. Er moet trouwens op gewezen worden dat de wereldkampioenschappen sportief hoger worden ingeschat dan de jongste Olympische Spelen. Omdat de

cracks uit het Oostblok nu wel van de partij zijn en ongetwijfeld orde op zaken zullen willen stellen.

Bekroning

Ziel van de organisatie is Bob Baetens, de Sinjoor die ooit Europees kampioen werd en Olympisch zilver won. Al vijfendertig jaar slooft de man zich af in dienst van de roeisport en deze wereldkampioenschappen moeten de bekroning van zijn carrière worden. Bob

Baetens, die in de roeisport alles heeft meegemaakt, werd in de voorbije dagen herhaaldelijk geïnterviewd. Hij liet, de schijnbare hoogkonjunktuur ten spijt, weinig optimistische klanken horen. Bob beklagde zich over de eeuwige rivaliteit tussen de (weinige) toonaangevende klubs die de bondswerking verlamt. Het is geen nieuw gegeven. De meeste nevensporten lijden onder een permanente gezagskrisis. Er ontbreken mensen en middelen. Geldschietters voelen zich in dit milieu zelden of nooit thuis. Omdat ze weten dat de „publiciteit” niet automatisch zal volgen zoals in de voetbal- en de wielersport.

8 cm...

Veel van die kleine sporten houden bovendien lang rigoreus vast aan de voorbijgestreefde Olympi-

sche gedragsregels. De sponsoring dringt er slechts langzaam binnen. Maar ook daarin komt verandering. De naam van de eventuele sponsor mag nu, acht centimeter hoog en dus nagenoeg onleesbaar, op de boot vermeld worden. Dat is een begin en ook al ontkent men met klem: de rest zal vanzelf volgen. Omdat de evolutie nu eenmaal niet kan worden omgebogen. Dat werd in de atletiek overvloedig bewezen: jarenlang mocht niets en plots kon alles... Het geld regeert de wereld.

Maar terug naar de roeisport:

ook hier moet het succes worden verdiend, moet worden gezwogen en afgezien om de top te halen. Met het ouder worden wint bij ons de mening veld dat in vele sporten de trainingsijver (of het bezeten fanatisme) doorslaggevend is op de weg naar het succes.

Grillen

De „groten” beginnen na een nederlaag zo waar nog zwaarder en langer te trainen. Afzien als levensstijl. Kan men natuurlijk moeilijk verwonderd zijn als de heren grillen verkopen en onhandelbaar overkomen. Het is een rare soort die de sportieve toppen scheert. Hoe hoog die toppen voor onze roeiers en roeisters liggen weten we momenteel nog niet. De balans wordt zondag opgemaakt na de finales.

Vast staat dat de roeisport door de successen van Crois-Deloof en Ann Haesebroeck bij ons nieuwe impulsen heeft gekregen. Voorbeelden trekken nu eenmaal. Daarom is het zo belangrijk dat Hazewinkel voor onze mensen geen sportief fiasco wordt.

SPORT

Thorpe, Nakano, Boileau, Saïd Aouita, Lauda

“Poeske” voorbij...

Het voorbije weekend kroonde een paar nieuwe wereldkampioenen. De jonge Brit Dave Thorpe werd wereldkampioen motorcross in de halfliterklasse. Hij onttroonde daarmee André Malherbe.

NIEMAND weet of Malherbe nog de ambitie en de gedrevenheid zal bezitten om terug te komen en nog minder insiders hebben een precies inzicht in de mogelijkheden van Eric Geboers. Niet dat er aan het talent van de Limburger wordt getwijfeld. Integendeel. Hij is de intrinsieke topklasse. Maar Eric mist (voorlopig nog?) rust en evenwicht.

Poeske...

In het Italiaanse Bassano del Grappa werd de Japanner Koichi Nakano voor de negende maal na elkaar wereldkampioen snelheid wielrennen op de baan. Daarmee is onze Poeske Scherens voorgoed van de rekordlijsten verdwenen. Al voegen we er volledigheidshalve aan toe dat de spurters van toen niet mogen vergeleken worden met die van nu. Destijds was de spurt een koninginnennummer. Scherens, Harris, Gerardin, Van Vliet en vele anderen. Jong en oud kwam er voor overeind. Nu is dat anders. De spurt is op sterven na dood. Ook al omdat de Japanners zelden of nooit hun land verlaten om hun kunsten te vertonen.

Op die Italiaanse wielersbaan, waar Francesco Moser tot eenieder en eigen schrik naast het „ge-

programmeerde” podium terecht kwam, wordt vooral bij de amateurs hard en bekwaam gereden. Andermaal werd bewezen dat de meeste van de vorig jaar uitgedeelde Olympische medailleurs waardeloos zijn.

Op nationaal vlak werd in Luik

Bernard Boileau voor de achtste maal nationaal tenniskampioen. We zouden er geen aandacht aan besteden ware het niet dat Boileau, die internationaal gewoon niets voorstelt en zelfs niet meer door de meest onbeduidende kwalificatiewedstrijd van het kleinste tornooi

geraakt, gehandicapt stond te tennissen maar desondanks de „reeks” Vlaamse kroonprinsjes op afstand hield. Het zegt genoeg over het niveau van ons tennis...

Hoogmaand

Genoeg over tennis (Flushing Meadow staat weer voor de deur) en nog even een omweg langs de tartanbaan. De grote atletiekmeetings volgen elkaar in snel tempo op. Zürich (ongetwijfeld de mooiste), Berlijn, Keulen, Koblenz en Brussel. De georganiseerde jacht op de wereld- en andere rekords. Steve Cramm stootte Coe

en Ovett wellicht definitief van hun voetstuk. Daarna meldde zich (zoals verwacht) de Marokkaan Saïd Aouita. Hij beoogt vijf wereldrekords en heeft aangekondigd op de Memorial de 3.000 meter te zullen winnen.

De palm van het weekend kennen we toe aan... Niki Lauda. De Oostenrijker won in Zandvoort zijn vijftiengste Grand Prix en daardoor werd hij de gelijke van Jim Clark. Lauda, die er over enkele weken een streep onder trekt, is ongetwijfeld één der grootsten uit de formule 1 geweest.

Geniet van het Zwin en win.

Een auto!

Toeristische Autozoektocht in de Zwinstreek.

Georganiseerd door de verzekeringsmaatschappij Mauretus

- Talrijke prijzen • Helemaal gratis
- Geen enkele verplichting
- Iedereen mag meedoen
- Om het even wanneer, maar vóór 30 september 1985
- 100 prijzen, 1e prijs: een VW Golf

Deelnemingsbrochures zijn vrijblijvend verkrijgbaar bij iedere sportieve verzekeringsmakelaar of -agent

Adressen in de Gouden Gids

Paul Koeck:

„Ons land. Goed land. Maar klein land. Een grasmachine-land”

ANTWERPEN — Schril stak het gure weertje af tegen de zomerse Wetstraatstilte.

Maar romanschrijver-joernalist Paul Koeck genoot onverstoord van zijn mijmerend uitzicht op de overdrukke Antwerpse Meir. Ons zomers gesprek bleek voor hem duidelijk een welgekomen verademing in een periode dat hij alweer een nieuw boek aan het brouwen is. Hij is een uitermate boeiend gesprekspartner; zeker als het gaat om de dingen die ons vandaag omringen. Waarbij hij zijn mening ongezoeten meegeeft.

Is Paul Koeck nu een joernalist die geromanceerde verhalen ten beste geeft, of een romancier die op joernalistieke basis zijn waarnemingen publiceert?

Paul Koeck: „Om beurten ben ik bijzonder graag bedrijvig als joernalist of als romancier-publicist. Een joernalist heeft in zijn verhalen de opdracht zich strikt te houden aan de waargenomen feiten, afgezien van zijn gebeurlijk commentaar achteraf. Als romanschrijver heb ik de vrijheid mijn visie te geven, ook in het relaas zelf, van wat ik middels het opgediste verhaal als boodschap wil meegeven.

Ik voel me opperbest de beide schrijfkunsten te kunnen beoefenen. Bij het schrijven van een roman heb je duidelijk meer 'vrijheid' dan als joernalist. Je hebt het volste recht uit te pakken met een niet-objektieve waarneming.

Met pijn en smart

Maar het werk als romancier is anderzijds veel moeilijker dan als joernalist. Voor mij toch. Elke roman schrijf ik als het ware met pijn en smart. Dikwijls ben ik dan, — toegegeven na een zwertocht, — gedurende een half jaar een huisrat. Tijdens het schrijven van een roman kom ik dan nauwelijks buiten. Het betekent ook dat ik slechts kan beginnen met romanschrijven als die roes mij te pakken heeft. Dan ook ervaar ik elk uur slapen als puur tijdverlies.

In zo'n momenten is er overigens niemand die je kan helpen. Je bent op je eigen (beperkte) talenten aangewezen. Er is tevens de sprong in het onbekende; hoeveel romans je voordien ook reeds geschreven hebt... Wat zal het worden?

Reakties?

Graag uw reactie op onze zeven „Zomerse Gesprekken”: Vandelo, Verbeeck, Vermandere, Van de Perre, Ruys, Neslo en Koeck.

Schrijf ons vrijuit uw mening. Dank U!

Aan mijn jongste roman (150 gedrukte bladzijden) heb ik een half jaar full-time gewerkt. Mocht ik zulks op voorhand weten, ik zou er hoegenaamd niet durven aan beginnen.

Overigens vind ik het makkelijk om te schrijven voor teater of film. Hier heb je veel sneller een eerste contact met de lezers of toeschouwers; te beginnen bij de regisseur bijvoorbeeld.

Gigolo

Voor een blad, krant, weekblad of tijdschrift werken helpt me anderzijds wel mijn batterijen weer op te laden. Je hebt andere mogelijkheden bij je ontdekkingstochten. En het is ook een onmisbare vorm voor een schrijver als ik om behoorlijk aan de kost te komen.

Een joernalistieke boodschap is dan anderzijds weer overwegend vrij vluchtig. Daarom dat ik, ondanks de zware inspanningen, er bij herhaling toe kom een nieuwe roman aan te durven. Mijn pen blijft dan gehanteerd met joernalistieke allures, maar het is duidelijk dat de strikt objectieve waarneming geromancierd vervaagd wordt.

Soms beland ik, vanuit het gebeuren dat ik om me heen gadesla, in een complete fiktiewereld. Een zoveelste getuige daarvan zal mijn nieuwe roman 'De Gigolo' zijn, die in oktober verschijnt. Het gaat over een liefde-haat verhouding tussen een man en zijn vrouwenwereld.

Ik 'laat me wel geregeld gaan', ik tracht een 'boodschap' mee te geven, maar een hard maatschappelijk engagement moet men niet verwachten. Hiertoe vind ik romanschrijven niet het ge„eigende middel...”

Zomers

— U gaat geen roman schrijven over prangend-aktuele zaken? Bij voorbeeld het Heizeldrama. Of de aanslepende „vau-deville” rond Happart. Of de rakettenkwesie...

Paul Koeck: „Versta me niet verkeerd. Precies omdat ik tegelijkertijd actief ben als joernalist en als romancier ben ik er wel op uit om hete hangijzers aan te pakken. Om maatschappelijke problemen op te rakelen.

Ik verwijs bijvoorbeeld naar 'De Stoelendans'; een roman die handelt over het neerslaan van de opstandelingen in de mijnstad Kolwezi (mei '78). Ook Belgische troepen deden mee aan de 'ontzetting van de Europeanen'. Toen vielen er meer dan 200 blanke doden. Ik kan niet onvermeld laten dat de zwarte slachtoffers klaarblijkelijk niet meegeld werden. Noem het een koloniale roman. Of, zoals sommigen het stelden: een politico-fiction, met heel wat herkenbare situaties.”

Fragment

Tot wat eenzaam grijs everzwijn in staat is...

Schrijver Paul Koeck gaat in zijn literair werk zodanig joernalistiek tewerk dat menige roman de verontschuldiging meekrijgt: „elke overeenkomst met bepaalde personen of toestanden is (niet) toevallig.”

ZO bijvoorbeeld in de roman „Berthold 1200”. Het romanpersonage Maurice Hervé, deskundig officier in de atomische, bacteriologische en chemische oorlogsvoering, biedt overigens ook als lid van de geheime inlichtingendienst, zijn borst aan als schild tussen zijn natie en de geweerloop van de agressor.

Maar, met het water (meer dan 2 liter per dag) dat hij in zijn woonplaats Visé gebruikt is er wat aan de hand. Het is moordend radio-actief.

Het eind van het geromanceerde joernalisten-verhaal besluit als volgt:

„Ik wilde de boeren van La Lou-

veterie niet ziek maken met mijn ervaringen.

Ik praatte alleen over mijn dieren en mijn groenten. Maar het geweer van mijn vader stond voortdurend op scherp. De eerste die me mijn plekje op de aarde zou komen betwisten, zou ervaren tot wat een eenzaam grijs everzwijn in staat was; dat viel aan.

Ook als de bedreiging van zeer ver zou komen. Radioactieve stralen vlogen tweehonderdduizend keer sneller dan een kogel uit het geweer van mijn vader, maar voor de moordenaars was er dit nadeel, een radioactieve overdosis, zelfs van plutonium, doodde niet onmiddellijk. En hoe langzaam een kogel uit het geweer van mijn vader ook was, mijn moordenaar zou voor mij sterven.”

Al die show...

„Van een andere aard dan was Het 'Plantenoffensief', waarin ik het verweer van 'opstandige oude mensen' tegen hun langzaam maatschappelijk wegwijnen verhaal.

Als je wil was ook nog een ander boek sociaal geëngageerd: „Op-gemaakt in zoveel exemplaren als er partijen zijn.” Een onversierde case-story over een mindervalide, slachtoffer van een hersenbloeding bij zijn geboorte.

Begrijp je, ik beschrijf in mijn romans het lot van mijn medemens, maar zonder daarom met een opgeheven vuist ten strijde te trekken tegen onrecht of benadeling. Zulks kan ik niet als romancier, vind ik.

Wat de aktualiteit betreft: er was bijvoorbeeld het Heizeldrama. Ik was er zoals velen in de wereld rechtstreekse TV-getuige van. Daarover een roman gaan schrijven? Misschien. Alhoewel, na deze reportage-show kan ik bezwaarlijk een beter filmscenario gaan schrijven over hoe onze maatschappij momenteel in mekaar steekt.

Bijvoorbeeld ook die ereronde van de Italiaanse overwinnaars, terwijl lijken van Italiaanse supporters op dat moment geborgen werden...

En dan achteraf de politieke show in het parlement. Die was al even wansmakelijk voor mij. Misschien was dat Heizeldrama niet te

voorzien, net zoals een onverwachte orkaan die een mast neervelt. 'Koppen' waren er al genoeg gerold, maar iemand als een minister van Binnenlandse Zaken had toch zijn ontslag moeten aanbieden. Ja, misschien is die politieke afwikkeling van het Heizeldrama toch nog een roman waard...

— Ook een politico-roman over de kommunautaire kwesties?

Paul Koeck: „Dus ook over Voeren en de Happart-kwelling? Zou ik de eerste zijn die hierover een boek ten beste geeft...? Ook al is het dan in onvervalste romanvorm.

Deze en andere aanslepende 'kwesties' leren mij dat wij, Vlamingen, een dom volkje zijn. Wij laten

Citaat:

„Alle groene topjes die hier iet of wat fris opgroeien worden meteen gladgestreken. Net zoals een grasmaaiër zulks bij herhaling perfekt doet. Ik mag zeker niet veralgemenen. Ook bij ons kunnen nog goede kansen 'gegrepen' worden. Maar behalve de handicap van die kleinschaligheid (omwille van onze taal) is er jammer genoeg ook die kleinzieligheid. Evenwel, ik kan hier nog mijn mening onverbloemd ten beste geven. Zulks is van onschatbare waarde.”

klassieke Oost-West tegenstellingen, och ja...

Uiteindelijk zou je, aan welke

grens van het IJzeren Gordijn je ook woont, de levensreddende beslissing moeten nemen om uit te wijken naar het Zuiderse halfrond van onze aardbol. Is het niet zo dat de heersende windcirculatie zorgt voor een minimale uitwaaiing van bezoddelende wolken van het Noorden naar het Zuiden. Wat ook geldt bij verspreiding van radio-actief afval na een kernexplosie in het Noordelijk halfrond...

Nochtans, ikzelf kan hier bij ons niet weg. Ik wil hier blijven wonen. Ik kan die vernietigende raketten niet verbannen. Maar op andere plaatsen hebben de mensen toch ook leren leven met, niet louter het gevaar, maar de dagelijkse effek-

tieve terreur door bomexplosies. Niet zover van bij ons: in Noord-lerland bijvoorbeeld.

Al die problemen zijn zeker niet door slogans op te lossen. Ik begrijp dan ook enigszins de houding van sommigen die van oordeel zijn het recht in eigen handen te moeten nemen en een systeem van zelfverdediging te moeten organiseren. Voor de bescherming van het eigen gezin, van de eigen gemeenschap. Zeker wat de kernenergie en de kernwapens betreft worden we om de oren geslaan met een wirwar van wetenschappelijke argumenten, of vooral veel 'pseudo's'...

Men gaat nu zelfs zover te beweren dat het mogelijk is de verschrikkelijke bommen te 'neutraliseren' vooraleer ze moordend neervallen. Zulks betekent voor mij dat de wetenschap met dit soort spitsstechnologie aan het weggroeien is van de humane wereld. Het bezorgt mij niet bij herhaling nachtmerries, maar zelfs in een zomerstille periode houdt zo'n mensonterende dreiging mij bezig. Het is allemaal niet meteen van aard om mijzelf zes maanden 'terug te trekken' en aan een roman over die dreiging van zelfvernietiging te werken.

Er zijn ook nog prettige dingen in ons leven, in onze gemeenschap...

Frisse topjes weg

— Zoals..?

Paul Koeck: „Veel dingen die we vaak niet zien of onvoldoende beleven. Kleine dingen, zo heet het toch ook op spreuken, maken het leven prettig om te leven. Maar het is zo alledaags of weinig spektakulair dat we eraan voorbijgaan.

Ik vind bijvoorbeeld een verblijf aan onze Vlaamse kust enorm verkwikkend. Maar dan wel buiten het zomerseizoen. In het 'hoogseizoen' trek ik het liefst van al het binnenland in; naar de Ardennen bijvoorbeeld of naar een ander rustig plekje. Die terrasjes aan onze kust (de overdekte!) kunnen ook tijdens de wintermaanden, wanneer de zee in woelige deining is, een aangenaam rustpunt betekenen.

Ook op veel andere gebieden is ons land een goed land. Er valt hier veel te genieten. Maar het blijft een 'klein land'. Een grasmachine-land.

Alle groene frisse topjes die iet of wat opgroeien worden direct meteen gladgestreken. Ik mag zeker niet veralgemenen. Er kunnen goede kansen bij ons gegrepen worden. Maar, één van de handicaps blijft ongetwijfeld onze taal. Ons afzetgebied is erg beperkt. Behalve die kleinschaligheid is er jammer genoeg ook die kleinzieligheid.

Misschien zou ik in andere landen een ruimer bekendheid kunnen genieten, maar de konsekwentie zou dan zijn dat ik in de gevangenis zou belanden. Sommige dingen die ik hier publiceer, zouden mij elders als subversief aangewreven worden. Dit is dan weer de keerzijde van de grootschaliger 'medaille' die artiesten of schrijvers elders toebedeeld krijgen.

Politieke meligheid

Het belet niet dat men ook bij ons iemand, van overheidswege, op sublieme manier het leven zuur kan maken. En het ook tergend doet. De handelwijze van de fiskus bijvoorbeeld is een middel om kunstenaars te muilbanden.

Er is als het ware van die kant uit een stille dwang om minder kritisch te schrijven, om tot een beter 'rendement' te komen. Wat mij betreft: ik schrijf en publiceer wat 'in mij gebakken is'.

Met soms zware konsekwenties vandien. Zoals een roman over het probleem van radio-actief besmet water. Hoegenaamd geen sciencefiction. Gebaseerd op een onderzoeksrapport van een professor die met zijn naam signeerde.

Bij publikatie van zo'n boek is er zware tegenwind. Niemand neemt zijn verantwoordelijkheid op. Toch wordt uiteindelijk na twee jaren de bewuste besmette bron afgesloten. Maar niemand wordt gestraft of verantwoordelijk gesteld voor onrechtmatig lozen van afvalstoffen van de bewuste kerncentrale...

Ik heb enigszins last van de politieke meligheid van onze mensen. De grote politieke beslissingen worden boven onze hoofden heen genomen. Ik vind het jammer, die mentaliteit van 'laissez-allez'. We leven in een klein land. Ik heb geleerd in deze kontekst te leven. Maar, mijn horizons zijn veel wijds. Gelukkig maar.

(hugo de schuyteneer)

Gesprek

ons, zij het dan weliswaar door toedoen van de politieke vertegenwoordigers, op een verschrikkelijke wijze de loef afsteken.

De inderdaad tergend-lang aanslepende affaire-Happart moet nu toch onderhand elkeen in dit beschaafde Vlaamse land de overtuiging bijbrengen dat de Vlaamse regeringslieden de spelregels van de democratische meerderheid hoegenaamd niet (kunnen) laten zegen. Volgens mij zijn de Waals-Vlaamse, hetzij Frans-Nederlandse, tegenstellingen te herleiden tot zuiver sociaal-ekonomische perikelen. Neem nu de figuur van forelkweker Snoeck in Voeren; een Vlaams dialektspreker die overhoop ligt met zijn gewezen 'stamgenoten'...

Op een schabouwelijke schutterswijze, die zijn 'gewezen' gemeenschap overigens daadwerkelijk voor schot zette. Inmiddels wordt er ter plekke tot in de Vlaamse winkels zware druk uitgeoefend. In Voeren, in het verste uithoekje van de Limburgse provincie.

Ik doe niet aan politiek, maar zo'n evenementen maken ons gewoonweg belachelijk. Al even tergend is bovendien de rechtspraak van de Waalse rechtbanken. De twee maten en gewichten als het om vonnissen van Vlaamse dan wel Waalse betrokken partijen gaat ontsieren vrouwe Justitia op schabouwelijke wijze.

Voor mij is het duidelijk: de fran-kofonen hebben een imperialistische strekking. Mag ik het hier en nu zeggen dat de Egmontaffaire in dit opzicht voor onze gemeenschap ook geen 'goed ding' was...? Ook vooral omwille van al hetgeen naderhand 'niet gebeurd' is om dat onding van de 'kommunautaire kwestie' een behoorlijke oplossing te geven.

— Het binnenlands politiek arsenaal pakt romancier Paul Koeck desondanks niet meteen aan..?

Paul Koeck: „Mijn laatste boek is hoegenaamd nog niet geschreven! Er zijn trouwens ook andere ernstige dingen die mij blijven beroeren. Zoals inderdaad de explosie van de kernbepapening. De

Paul Koeck: „Ik vind het jammer, die politieke meligheid van de Vlamingen.”

Zomers Gesprek
Laatste aflevering

Uitslag vakantie-wedstrijden!

De prijskampen in de vakantie-Wij van 1 augustus II. mochten een massale deelneming genieten. Voor de drie wedstrijden samen ontving de redactie liefst 689 antwoorden. Er werd dus nogal wat meegespeeld in de Vlaamse huiskamers.

Op maandag II. om 12 u. werd de wedstrijd afgesloten en dinsdag om 15 u. viste voorzitter Vic Anciaux 35 winnaars uit de juiste inzendingen. 20 voor de reuzepuzzel, 5 voor Meespelen en 10 voor „Vlaanderen Verkeerd.” Vervolgens trok de voorzitter uit de winnende inzendingen de drie hoofdprijzen. Hier de uitslagen en de winnaars.

Reuzepuzzel

De reuzepuzzel trok de grootste aandacht. 467 inzendingen die bovendien allen juist waren. De gezochte zin was: „Geen voogden. Eigen staat.”

1ste prijs: J. Vanden Acker (Booschoot). Hij (of zij) ontvangt de allesnijder (super de luxe).

2de tot 5de prijs: een zilveren muntstuk 50 Vlaamse franken.

Frans Lodewijk (Mol), Erik Meerschaut (Gent), Hubert Stevens (Izegem), G. Vandaele (Brussel).

6de tot 10de prijs: een walk-man.

Pieter Horions (Mortsel), Jozef Gielens (Erps-Kwerps), Peter Pholien (Oostende), Jos De Jonghe (Gent), Florent Steenssens (Kruikeke).

11de tot 15de prijs: een Watermanpen.

Marcel Cosijn (Welle), André Vandorpe (Oostduinkerke), Boudeweel-

Schakman (Adinkerke), Alfons Roziers (Booschoot), Jenne De Rycke (Kalken).

16de tot 20ste prijs: een waardevol boek.

Lode Van Vliemmeren (Kapellen), Luc Bruggeman (Assenede), Ant. Schelpe (Izegem), Liesbet Van den Driessche (Brugge), J. Merckx (Kessel-Lo).

Meespelen (92)

Van de 83 inzendingen waren er 28 juist. Voor de oplossing verwijzen wij de lezer naar blz. 11.

1ste prijs: Piet De Zaeger (Emblem). Hij ontvangt een waardevol boekenpakket geschenken door minister Hugo Schiltz.

2de prijs: Guido Deschuymer (Wemmel). Hij ontvangt een zilveren muntstuk 50 Vlaamse franken (waarde 1650 fr.).

3de, 4de en 5de prijs: een walk-man. Nico Moyaert (Oudenburg), Leon Vanheusden (Diepenbeek), Alice Devisscher (Lovendegem).

„Vlaanderen Verkeerd”

139 jeugdige vrienden (tot 16 jaar) grepen naar de atlas om de Vlaamse monumenten op hun plaats te zetten. 123 van hen deden het nog juist ook!

Hier de uitslag: Diksmuide 3, Brugge 1, Kortrijk 4, Gent 2, Antwerpen 7, Mechelen 11, Brussel 8 of 9, Geraards-

bergen 9 of 8 (er staat in beide steden inderdaad een manneke-pis!), Lier 12, Olen 5, St.-Truiden 10, Tongeren 6.

1ste prijs: Kurt Durnez (Bissegem).

Hij ontvangt een waardevol boekenpakket geschenken door voorzitter Vic Anciaux.

2de tot 10de prijs: een walk-man.

Roeland Lambrechts (Tongeren), Herbert De Meyer (Erembodegem), Nele Galle (Serskamp), Jimmy Oostvogels (Gellik), Davy Baelemans (Rijkevorsel), Harald Van Herf (Zutendaal), Michael Peeters (St.-Niklaas), Machteld Swaans (Wommelgem), Steven De Troyer (Ninove).

De winnaars ontvangen eerlang hun prijs. Aan de meespelers die niet in de prijzen vielen een volgende keer meer geluk!

Dank!

Aan de milde schenkers (Vic Anciaux, Hugo Schiltz, Stichting „Vlaamse Franken”, Siemens, Paul Severs, De Postiljon-Dilbeek, Lannoo-Tielt) onze bijzondere dank.

Dinsdag op TV:

Hoe de VU de verkiezingen aanpakt

De Vlaams-Nationale-Omroepstichting brengt op dinsdag 3 september aanstaande, de 15de aflevering van haar tv-magazine '85 en dit om 21u30 op het eerste BRT-net, met o.m.

Dure verleiders:

Een reportage over de kostprijs

ZOEKERTJE

□ 18 j. ongehuwde tweetalige gezins- en sanitair helpster met ervaring als bejaardenhelpster, zoekt een betrekking in het Brusselse, ten westen van Brussel of in het Aalsterse.

□ 20 j. kleuterleidster met diploma van een Rijksschool zoekt een betrekking in het Brusselse, Vlaams-Brabant of Oost-Vlaanderen. Voor inl. zich wenden tot volksvertegenwoordiger Dr. J. Valkeniers, tel. 02-569.16.04.

en de financiering van verkiezingskampanjes; m.m.v. reclameadviseur Walter Chabot; Frans Baert, VU-fractieleider in de Kamer, die het VU-wetsvoorstel terzake toelicht en Vic Anciaux, die het heeft over zijn inspanningen om de wildgroei van de 20 m2 affiches voor partijpolitieke propaganda af te remmen.

VU-happening te Bonheiden:

Een verslag van het VU-treffen in de Krankhoeve of „hoe pakt de Volksunie de verkiezingen aan?”

Het kostelijke falen:

Een overzicht van de politieke crisis die tot vervroegde verkiezingen heeft geleid met de politieke gevolgen; m.m.v. Vic Anciaux, algemeen VU-voorzitter.

Flash uit de Wetstraat:

En verder de nieuwsrubriek en commentaar van Hugo Schiltz en Vic Anciaux op het verloop van de parlementaire debatten.

Het partijbestuur van de Volksunie stelt vast dat de CVP en de PVV nog altijd de knoop inzake het grondwetsartikel 59bis niet hebben doorgehakt. Hun woordvoerders, Swaelen en Verhofstadt, leggen wel stoere verklaringen af over de noodzakelijke federalisering van het onderwijs, maar zolang de CVP en PVV zich vastklampen aan hun respectieve Waalse zusterpartijen blijven alle mooie verklaringen woorden

Doorzichtig maneuver

Het dwergpartijtje van de PSC zal dan eens te meer haar slag hebben thuisgehaald. In dit verband waarschuwt ik voor een maneuver dat in onderling akkoord door de PSC en de PRL wordt voorbereid.

Deze twee Waalse regeringspartijen zouden met name willen dat de regering volgende vrijdag, na de minister-raad, ontslag neemt. De regeringspartijen zouden zich dan kunnen verschuilen achter het zogenaamd juridisch standpunt, dat in die omstandigheid alleen de beperkte verklaring tot grondwetsherziening (die in 1981 werd goedgekeurd) nog kan hernomen worden. Dus zonder de mogelijkheid van een verregaande staatsheroforming, en bijgevolg ook zonder de kans om het onderwijs te federaliseren vermits artikel 59bis in die beperkte verklaring van 1981 niet voorkomt.

Oproep

De VU betwist deze stelling als ongrondwettelijk, maar afgezien daarvan roept zij heel de Vlaamse Beweging op zich keihard tegen dit maneuver te verzetten. De Volksunie vraagt zich trouwens af wat de Vlaamse meerderheid in dit land nog betekent.

Indien Martens en de CVP ingaan op dit maneuver, en bijgevolg de alliantie met de PSC kiezen boven Vlaanderen, dan zijn zij medeplichtig aan de verloochening van het algemeen Vlaams verlangen. Het belang van de Vlaamse meerderheid in dit land wordt op die manier verkwanseld. Vlaanderen zou op deze wijze niet alleen de autonome bevoegdheid om een eigen Vlaams onderwijs te bepalen verliezen, maar tevens 10 miljard per jaar. Hetgeen werkgelegenheid betekent voor 10.000 Vlaamse leerkrachten.

Deze week in Knack Magazine

De bom tegen Greenpeace

De Franse geheime dienst is betrokken bij de aanslag op de Rainbow Warrior, het vlaggeschip van de milieuorganisatie Greenpeace. Een zaak die internationaal veel beroering wekt, maar die toch vooral gevolgen zal hebben in Parijs zelf. De bom tegen Greenpeace, deze week in Knack.

En dan de bouw

De bouw is een van de industrie-sektoren die zwaar onder de crisis heeft geleden, en nog altijd lijdt. Op het kabinet van de eerste minister begint een overlegronde om de bouw voort te helpen. Wat kan daarvan worden verwacht?

Schabbach

Schabbach bestaat niet. Het dorp heeft een andere naam, maar dat geeft niet. Sinds de film Heimat op televisie is vertoond, noemt iedereen het Schabbach en is het een soort bedevaartsoord geworden. Ook Knack toerde door de Hunsrück op zoek naar een legende.

Knack Weekend

De Gordel-prinses

Begin september wordt de vijfde Gordel rond Brussel georganiseerd, een fiets- en wandel-evenement in het groene Vlaanderen rond de hoofdstad. Betty Mellaerts doet zeker mee en Knack Weekend had met haar een gesprek.

Paul Miesse

Paul Miesse heeft er een lange carrière opzitten als wijnmakelaar. In die functie bepaalde hij voor een groot deel welke fles de konsument in de winkel kon kopen. Nu klapt hij voor het eerst uit de biecht. De wijn-geheimen van Paul Miesse, deze week in Knack Weekend.

Fietsen en wandelen in Ranst

In deze laatste week van augustus stelt Knack Weekend u ook zijn laatste fiets- en wandeltocht van deze zomer voor. Daarvoor verwijzen we in Ranst, in de omgeving van de Pallieterstad Lier.

Kolloquium over taalgrens

Op 3 en 4 oktober organiseert de „Stichting Jan Cobbaut vzw” een kolloquium over „De Taalgrens tussen stabiliteit en beweging”. Deze wetenschappelijke vergadering, waaraan talrijke binnen- en buitenlandse deskundigen hun medewerking verlenen, verdient onze bijzondere aandacht.

De „Stichting Jan Cobbaut” is een vzw en een privé-initiatief, genoemd naar haar voornaamste promotor. Zij beoogt wetenschappelijk onderzoek te bevorderen m.b.t. de geschiedenis en de cultuur van Vlaanderen. Ook dit kolloquium zal ongetwijfeld weer op een merkwaardig hoog peil getild worden.

Beweging en stabiliteit

Taalgrenzen vertonen over het algemeen een veel bestendiger karakter dan politieke grenzen, en lijken trouwens slechts in beperkte mate door politieke actie beïnvloedbaar te zijn. Welke factoren spelen dan in op het proces van stabiliteit en beweging? Dat verkennen is de specifieke bedoeling van

dit kolloquium. Geografische, taalkundige, sociologische en historische factoren moeten worden bekeken in een kontekst die ruimte laat voor een comparatieve aanpak.

Het kolloquium gaat door onder het voorzitterschap van professor dr. Ludo Milis (RUG). Er wordt voorts aan meegewerkt door de professoren Pierre Bec (Poitiers), Paul de Ridder (Brussel), Jean-Marie Duvoisquel (Brussel), R. Flatrès (Parijs), Peter Nelde (Brussel), Herman Van der Haegen (Leuven), Franz Petri (Münster - Westfalen) en A. Vanneste (Antwerpen).

Kasteel van Male

Het kolloquium is gepland op donder-

dag 3 en vrijdag 4 oktober. Ook de plaats van deze studiedagen is knap gekozen. Onder impuls van de altijd bezige sekretaris Roel Vander Plaetse werd geopteerd voor het unieke historische kader van het kasteel van Male. Deze burcht is thans een abdij en biedt beperkte mogelijkheid tot verblijf. Een syllabus wordt aan de inschrijvers ter beschikking gesteld. De handelingen van dit kolloquium worden in boekvorm uitgegeven begin 1986.

Inschrijvingen worden tot 20 september ingewacht bij de stichting Jan Cobbaut, t.a.v. sekretaris Roel Vander Plaetse, c.o. Sint-Pietersabdij van Steenbrugge, Baron Ruzettelaan 435, 8320 Brugge. De deelnameprijs bedraagt slechts 750 fr., over te schrijven op rekeningnummer 478-2218121-72 ten name van de Stichting Jan Cobbaut, Brugge.

Ieren op bezoek te Diest

De Volksunie van het arrondissement Leuven en van de plaatselijke afdeling te Diest ontvingen op vrijdag 16 augustus een delegatie leren uit het graafschap Antrim in Noord-Ierland. Dit kadert in de politiek van de Volksunie en van haar Europees parlementslid Willy Kuijpers ter ondersteuning en verdediging van nationale minderheden. Zo ontving de Volksunie reeds eerder dit jaar een delegatie uit Friesland van de Fryske Nasjonale Party.

De delegatie staat onder leiding van Rev. Father Pat Buckley. Deze uit Dublin afkomstige katholieke priester tracht in het uitgesproken protestantse zeestadje Larne een oekumenische werking op gang te brengen. Hij bestudeert hiervoor in Vlaanderen de werking van „Rechtvaardigheid en Vrede”.

Bovendien houdt hij zich op sociaal vlak daadwerkelijk bezig met de opvang van tientallen families, waarvan de kostwinner — om politieke redenen — in de gevangenis verblijft.

„Verklikkers”

Sedert geruime tijd kent de Britse rechtspraak in de zes graafschappen van Noord-Ierland een systeem van uitzonderingsrechtbanken. Mensen die tot een zeer lange gevangenisstraf ver-

oordeeld zijn wordt straf tijdverkort en uitwijkmogelijkheid (onder een nieuwe naam) aangeboden; in ruil daarvoor moeten ze schuld bekennen en andere mensen „beschuldigen”. Op deze wijze werden reeds een 500-tal leren uit katholiek-nationalistische middelen aangehouden. De rechtbanken die deze getuigenissen (zogenaamde „supergrasses”) aanvaarden, vonnissen met slechts één rechter en zonder jury.

Op 18 juni woonde Europarlementslid Willy Kuijpers in Belfast één van deze zittingen bij en kon dit „gerechtelijk onrecht” met eigen ogen aanzien. Hij diende samen met mevr. Eileen Lemass, en de heren Niall Andrews en Mc. Gowan hierover een ontwerp-resolutie bij het Europese parlement in.

D. Lambrechts

Rev. Father Buckley, samen met familie en vrienden, gekiekt te Diest, waar ze samen met F. Seurs, Pol en Inge Cresens, een aangename toeristische namiddag doormaakten.

OOST-VLAANDEREN

SEPTEMBER

- VURSTE:** 5de jaarlijks visfestijn, met als gast VU-voorzitter Vic Anciaux. Te Vurste, Akkerlos 3. Aanvang 12 uur. Deelnemersprijs: 220 fr. Organisatie: VU-Gent.
- DRONGEN:** Senator Oswald Van Ooteghem licht zijn plan tegen jeugdwerkloosheid toe; café Artevelde, Koninginnestraat 39 te Drongen. Aanvang: 20 u. Toegang gratis. Iedereen welkom. Organisatie: VU-Drongen.
- IMPE-LEDE:** Jaarlijks vriendenfeest van de D.M./Z.B.-vriendenkring: „Snel-Pede”. Om 11 u. eucharistieviering in de Sint-Denijskerk te Impe voor onze overleden vrienden. Na de mis eetmaal in zaal „Edelweis”, Steenstraat 38 te Lede. Deelnemersprijs eetmaal: 380 fr. Tafelrede door Daan Vervaeke. Inschrijvingen: Baeyens Marcel (053/21.22.65) en Galle Jan (053/21.95.98).
- GENT:** Berkenkruisinhulling Stefaan De Zitter. Verzamelen ingang kerkhof Brugse Poort (Palingshuizen) om 10u45. Org.: Vriendenkring Sneyssens-Gent.
- BAZEL:** Straatfuif op het Kerkplein. Aanvang 19u30: voorprogramma; 20u30: Vendelzwaaien door KLJ-Meissjes; 21 u.: Volksdans door Krabbeke Steur van Temse; 22 u. Discobar Marcello. Inkom 30 fr. Voorverkoop 20 fr. Org.: VUJO-Groot-Kruibeke.
- ERTVELDE:** Tentoonstelling van foto's: landschappen uit Zeeuws-Vlaanderen en Noorwegen van Arthur Blewans, in „De Veldbloem”, Hoge Avriestraat 5. Open op woensdag, donderdag, vrijdag vanaf 17 uur. Op zaterdag vanaf 14 uur en op zondag vanaf 10 uur. Deze tentoonstelling loopt tot 22 september.
- KERKSKEN-HELDERGEM:** Eetmaal in zaal Madelon te Nederhaselt van 11 tot 20 uur. Organisatie: VU-Kerksken-Heldergem.

VUJO-straatfuif te Bazel

De VUJO- van Groot-Kruibeke organiseert op 13 september een straatfuif op het kerkplein te Bazel vanaf 19.30 u.

Voor dans en zang wordt gezorgd door volksdansgroep „Krabbeke Steur” van Temse. Naast hun voorstelling van oud-Vlaamse danspasjes, begeleiden zij de gegadigden bij het zelf uitvoeren van enkele rondedansen.

De meisjes van de Katholieke Landelijke Jeugd van Bazel zetten hun

mooiste beentjes voor bij het zwaaien met kleurige vendels.

Gedreun van trommels, cimbalen, klaroenen en trompetten door de Vlaams-nationale Jeugd, besluit het eerste deel van de straathappening.

Vanaf 22.00 u. zorgt discobar Marcello voor de gepaste tonen.

De viering van 20 jaar Volksunie-Scheldekant geeft nog een extra feestelijke tintje aan deze straatfuif.

BRABANT

SEPTEMBER

- BOORTMEERBEEK:** Visprijkamp in de Blokstraat, Schiplaken. Inschrijving vanaf 11 uur. Start om 13 uur in 2 beurten. Gedurende visprijkamp is er een barbecue. Org.: VU-Boortmeerbeek.
- JETTE:** Spreekbeurt van Vic Anciaux in het trefcentrum Leopold-I-straat Jette. Aanvang: 20 uur.
- BRUSSEL:** Ter gelegenheid van zijn 12-jarig bestaan, mosselvestijn bij Guido, „In de Viking”, Arduinkaai 5, 1000 Brussel. Ook op zaterdag 7 en zondag 8 september. Telkens vanaf 12 uur. Reuze tombola ten voordele van het Vlaams kiesfonds „Brussel onze hoofdstad”.
- LONDERZEEL:** Jaarlijkse barbecue in het Populierenhof vanaf 19 uur. Het Populierenhof is gelegen aan de autostrade, op de weg gelijklopend met de snelweg. Org.: VU-Londerzeel.
- MEISE:** Tentoonstelling 25 jaar VU-Meise-Wolvertem-Oppem, in de overdekte speelplaats van het W. Vandenberghceentrum, Brusselsesteenweg, Meise. Gelegenheidsrede door kamerlid P. Van Grembergen. Koud buffet aan 350 fr. p.p. Inschrijven voor 7 september op rekeningnummer 423-9101641-75. Aanvang: 20 uur.
- MEISE:** Tentoonstelling 25 jaar VU-Meise-Wolvertem-Oppem in het Willy Vandenberghceentrum. Open van 10 tot 12 en van 14 tot 20 uur.
- WOLVERTEM:** Tentoonstelling 25 jaar VU-Meise-Wolvertem-Oppem. Open van 10 tot 12 en van 14 tot 19 uur. Ballonwedstrijd op het gemeenteplein.
- BRUSSEL:** Wandelzoektocht onder het motto „Ontdek Brussel, uw hoofdstad”. Herdenking Jan Van Ruysbroeck. Inschrijving in het Trefcentrum, Pantheonlaan 14 te Koekelberg van 13u30 tot 14 uur. Deelneming in de onkosten 100 fr. voor de leden en 150 fr. voor de niet-leden. Inrichters: L. Suys, Koekelberg en J. Mertens, Brussel.

Wandelzoektocht te Meise-Wolvertem-Oppem

Het Karel Bults fonds zet de traditie van de succesrijke zoektochten in Meise voort!

Van 1 tot 14 september brengt onze zoektocht U te voet of per fiets langs enkele mooie hoekjes van onze drie deelgemeenten.

U doet de tocht van ongeveer zeven kilometer op de dag die u 't beste past.

Een prachtige prijzentafel wacht op u (o.a. een draagbare TV of een cassette-recorder).

De deelnemersprijs bedraagt slechts 120 fr. Deelnemersformulieren kan u bekomen door storting op rekening 437-3293241-32 van het Karel Bults fonds-Meise of op een der volgende adressen: Papierhandel Callebaut, Brusselsesteenweg 33, Meise; Café De Beiaard, Brusselsesteenweg 48, Meise; Maurice Passchijn, Vilvoordsesteenweg 81, Meise; Jan Verbaanderd, Kapellelaan 125, Meise; Papierhandel Jofra, Stationsstraat 7, Wolvertem; Café Sint-Maarten, Gemeenteplein 5, Wolvertem.

Fietsen in en rond Wommelgem

Mede dank zij de prachtige zomerse zondagochtend waren er 72 deelnemers om 2 u. verzameld aan „den Klauwaert” om onder leiding van A. Sledsens (voorz. Heemkring) deze landelijke fietstocht aan te vatten. Jong en oud (van 2 tot plusminus 65) genoot van de zeer rustige landelijke wegen tussen weiden en akkers, maïsvelden en boerenhoven. Dat Wommelgem ook een producent is van verscheidene tuinbouwproducten waaronder de teelten van tomaten, sla, komkommers en zelfs paprika's konden de deelnemers opmerken aan de serre's die langs de fietsroute stonden. Ondanks het puike werk van onze estafetteploeg (hartelijk dank) besloot het zo fijn verlopen eerste gedeelte met een lichte valpartij. Aan mevr. van de Weghe wensen wij zo spoedig mogelijk terug een rechte rechter duim. De weergoden beslissen dat het tweede gedeelte zou uitregenen. Wij hebben er ons tegen onze zin bij neergelegd en desondanks afspraak gemaakt voor begin augustus 1986. Een eervolle vermelding geven we graag aan de negenkoppige groep uit Kontich, de twee uit Schoten en de in prachtig uitgedost trainingspak aanwezige Frans Kuijpers en tenslotte aan alle aanwezige Oemelgoemmenaren, om onze gids dan zeker niet te vergeten. W. Herbosch

25 jaar Volksunie te Meise-Wolvertem-Oppem

Gedurende 3 dagen herdenkt de afdeling Meise-Wolvertem-Oppem zijn kwart-eeuw jong-zijn.

Vrijdag 13 september: Gelegenheidsrede door Kamerlid Paul Van Grembergen in de overdekte speelplaats van het Willy Vandenberghceentrum, Brusselsesteenweg Meise. Nadien opening van de tentoonstelling „25 jaar VU Meise-Wolvertem-Oppem” gevolgd door een drink.

De feestavond wordt besloten met een eetmaal. Koud buffet aan 350 fr. per persoon in te schrijven door storting op de rekening 423-9101641-75 voor 7 september.

Zaterdag 14 september: Tentoonstelling toegankelijk van 10 tot 12 uur en van 14 tot 20 uur in het W. Vandenberghceentrum te Meise.

Zondag 15 september: Tentoonstelling in Sint-Maarten Gemeentepark Wolvertem geopend van 10 tot 12 uur en van 14 tot 19 uur.

Vanaf 14 uur grote ballonwedstrijd op het Gemeenteplein. Voor 20 fr. kan je een walk-man winnen, een elektronisch spelletje, een kwartsuurwerk of een van de talrijke andere prijzen.

U wordt van harte uitgenodigd op de activiteiten door de VU-afdeling georganiseerd naar aanleiding van haar 25-jarig bestaan.

TAALKLACHTEN?

Taalklachtenbus P.B. 73
9000 GENT-12

ANTWERPEN

SEPTEMBER

- EKEREN:** Sociaal dienstbetoen door Bart Vandermoere in zaal „De Boterham”, Veltwycklaan 23, Ekeren. Van 13u30 tot 14u30.
- BERCHEM:** Tentoonstelling „Vlaamse voormannen” en „Historiek van de Volksunie Berchem”. In de hal van het Cultureel Centrum - Berchem, Driekoningenstraat 126. Tot en met 8 september.
- WOMMELGEM:** VUJO-bal in de zaal Familia, A. Mortelmanstraat. Aanvang 20u30. Inkom: 60 fr.
- WOMMELGEM:** Kinderbloemenstoet met deelname van ong. 75 grote en kleinere wagens. Aanvang 14u30. Enig mooi.

EBES

Belangrijke energieleverancier in Vlaanderen!
80 jaar werkgelegenheid voor duizenden mensen...
80 jaar dynamische deelname aan de economische ontwikkeling van ons land!

EBES TOT UW DIENST

Koksijde-Oostduinkerke

Weduwe Jeroom Leuridan begraven

Op 20 augustus overleed in de St.-Augustinuskliniek te Veurne, mevr. Nora Maria Vandenbroucke, weduwe Jeroom Leuridan.

De plechtige eucharistieviering, gevolgd door de bijzetting in de familiekerk, had zaterdag 24 augustus om 11 u. plaats in de St.-Amatusnoodkerk te Oostvlieteren.

Begaafd met een knap verstand en scherpe zin is zij bescheiden en bezorgd door het leven gegaan. Gedurende 20 jaren heeft ze het rusteloze offerleven van haar man Jeroom Leuridan, gewezen volksvertegenwoordiger, geschraagd.

Zij was woonachtig te Koksijde.

Wij bieden aan de familie Leuridan onze innige deelneming in hun rouw.

Coxyde Flying Show

Ondanks de protesten van verleden jaar, was de Flying Show opnieuw een franskljons gedoe. Publiciteit: eentalig Frans, programmaboard: tweetalig met Frans vooraan, speaker: tweetalig Frans-Nederlands en meermaals in het Frans alleen, aan de toegangen: Nederlandsonkundig.

En zegge dat het CVP-PVV-gemeentebestuur zijn medewerking hieraan verleent en de taal van de Koksijdenaars laat minachten.

De zeedijk was ook afgesloten, toegang 60 fr. en konden de toeristen en plaatselijke inwoners niet verder doorwandelen. Op deze show waren er ook bier, frieten en sandwiches te koop. De

PPV-schepen van Kultuur sprak wel van een gouden zaak voor de gemeente, doch dit alles ten nadele van de plaatselijke handelaars die wel verder hun gemeentebelastingen zullen mogen afdokken.

Nee, we zijn er nog niet!

Met de laatste Garnaalstoet te Oostduinkerke ontvingen wij een wegwijzer en samenstelling van de stoet.

Tot onze grote verwondering moesten we vaststellen, na openen van de folder, dat hij wel drietalig was opgesteld, vooraan Frans-Duits en achteraan Nederlands.

De strijd voor de eerbiediging van onze taal, en dan nog in eigen gemeente, is nog niet ten einde.

Werken waterzuiveringsstation

Wie te Wulpen langs het kanaal Veurne-Nieuwpoort wandelt of het bruggetje even over moet, kan er kennis maken met een geur die een ondraaglijke stank veroorzaakt.

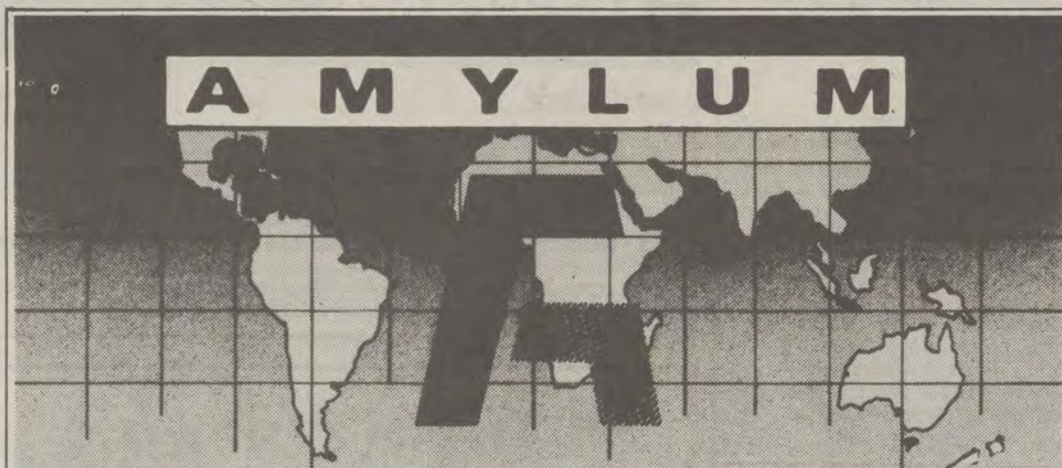
Begin 1981 werd een aktiekomitee opgericht onder leiding van VU-gemeenteraadslid Boucquez, tegen de lozing van riool- en industrieel afvalwater in bovenvermeld kanaal. Sedert enkele maanden zijn de bouwwerken gestart aan het waterzuiveringsstation te Wulpen en schieten de werken goed op. Aanvankelijk was voorgesteld het station dicht bij Veurne te bouwen, doch CVP-volksvertegenwoordiger Marchand stak hier stokken in de wielen en hierdoor werd het station te Wulpen ingeplant, alhoewel Veurne de grootste vervuiler is.

Maar zullen dan alle problemen uit de lucht zijn? Zal dit stationnetje alle vervuild water kunnen verwerken?

Boucquez verwijst naar het pompgemaal langs de Poldersstraat te Nieuwpoort dat door een overbelasting vervuiling veroorzaakt in de kleine waterlopen. Indien Wulpen te veel vervuild water moet verwerken zullen wij opnieuw met zware problemen gekonfronteerd worden.

En wat met de sliplagunes, gaan die op hun beurt geen reukhinder veroorzaken richting Wulpen?

Van een genezing kan men zeker nog niet spreken, doch het aktiekomitee houdt een oogje in het zeil en hoopt verder samen met de streekbewoners te ijveren voor verdere verbetering opdat eindelijk deze milieuhinder kan vergeten worden.

AMYLUM

ZETMELEN, EIWITTEN EN SUIKERS OP WERELDVLAKE

Met een jaaromzet van ca. 12 miljard BF en 800 personeelsleden, behoort Amylum tot de leidende produktiebedrijven in België en tot de toonaangevende ondernemingen in de zetmeelnijverheid op wereldvlak.

In de fabriek te Aalst worden zetmelen en glucosestroten geproduceerd die in de voedings- en andere nijverheden als grondstoffen industrieel verwerkt worden (zoet- en bakwaren, frisdranken, papier, textiel, golfkarton,...).

Momenteel rekruteren wij:

VOOR DE TECHNISCHE AFDELING/GROEP ENGINEERING ERVAREN INDUSTRIEEL TEKENAAR-ONTWERPER

Functie:

- ontwerpt volgens algemene richtlijnen die hij ontvangt van een ingenieur, belangrijke fabrikatie of konstruktieprojecten;
- volgt, koördineert en leidt werk van een team tekenaars;
- verzorgt kontakten en koördinatie met ingenieurs van het studie bureau;
- kan koördinatie doen met uitvoerders van de werken.

Profiel:

- A2 Mechanica specialisatiejaar planningstechnicus of specialisatiejaar computergestuurde produktietechnieken of B1 Mechanica of graduaat Mechanica-Bedrijfsmechanisatie;
- minimum 5 jaar ervaring als machinebouw- of piping- en konstruktietekenaar in studie bureau en/of onderhouds afdeling;
- leeftijd: minimum 28 jaar - maximum 40 jaar;
- leiderstype met vlotte sociale kontakten;
- praktisch ingesteld met zeer goede technische aanleg;
- ruime belangstelling en kennis in diverse technische domeinen.

Schrijven met c.v. naar: AMYLUM N.V., Personeelsdienst, Burchtstraat 10, 9300 Aalst.

WEST-VLAANDEREN

AUGUSTUS

- 30 IZEGEM: Sint-Tillatoren, om 20 uur: beiaardkoncert door Milford Myhre (USA) voorzitter Wereldfed. Beiaardiers. Voordragen van poëzie van A. Van Wilderode. Organisatie: Stadsbestuur, m.m.v. VSVK.
- 30 PASSEDALE: Debataavond i.v.m. de aanleg van een viervaksweg op de spoorwegbedding Ieper-Roeselare. Aanvang om 20 uur in de jongensschool van Passendale. Volgende vragen komen naar voor: Welke economische voor- en nadelen brengt deze weg en voor wie? Hoe zal de weg juist lopen? Hoe veilig zijn dergelijke wegen? Wat zal dit projekt kosten? Kunnen inwoners of gemeenten hiertegen beroep aantekenen en hoe gaat de procedure in zijn werk? Organisatie: VUJO i.s.m. „Red de Spoorberm”, Ieper.
- 30 IZEGEM: N.a.v. het Zomerbeiaardkoncert: „Poëzie en beiaard op het plein, Onder de Toren”, met Lut Bogaert, voordracht en Erik Van De Walle, over de poëzie van Anton van Wilderode. Om 20 uur aan het plein voor de Sint-Tillokerk. Org.: VSVK.
- 31 ASSEBROEK: Kinder-playbackshow. Gepresenteerd door Mieke Bouve. Aanvang 14 uur. Deelnemers moeten vooraf inschrijven bij L. Grootaardt, 't Leitje 56, 8320 Brugge 4 (Tel: 050-36.29.31). T.v.v. sociaal doel. Org.: Trefpunt-Assebroek.

SEPTEMBER

- 6 SINT-ELOOIS-WINKEL: Vic Anciaux om 20u. in zaal De Kring + voorstelling VU-kandidaten komende verkiezingen. Organisatie: VUJO.

vzw Trefpunt-Assebroek:

Kinder-playback met „Ann”

De Vlaams-nationale socio-kulturele vereniging Trefpunt-Assebroek organiseert op 31 augustus een kinder-playbackshow. Dit in het kader van gemeentefeesten en in aanwezigheid van een heuse tv-vedette.

Het wordt niet de zoveelste playbackshow, maar een happening van en voor kinderen. Precies ook daarom doet Trefpunt-Assebroek beroep op de erg populaire aktrice Mieke Bouve. Bij kinderen vooral ge- en bekend als de blonde detektive „Ann” uit het succesvolle jeugdprogramma „Merlina”. Bij volwassenen is zij eveneens geliefd als toneelspeelster en filmaktrice. Zo verzorgde zij onlangs nog de presentatie op het jongste Volksunie-kongres en op het Vlaams-Nationaal Zangfeest.

Sociaal doel

De opbrengst van deze happening wordt trouwens geschonken aan twee instellingen met een uitgesproken sociaal doel. Met name het „Trefcentrum voor Mensen met Vragen”, waarvan VU-arrondissementsvoorzitter Erwin Van Driessche voorzitter is en het opvanghuis voor adolescenten in crisis „t Laar”. Beiden gevestigd te Brugge.

Mieke Bouve presenteert deze kindershow

Voorts zal de deskundige jury samengesteld zijn uit bekende Brugse figuren van de sport-, toneel- en muziekwereld. En uiteraard is er ook een mooie prijzenpot voorzien, geschonken door handelaars uit Assebroek en omgeving.

Praktisch

Deze kinder-playbackshow grijpt plaats op zaterdagmiddag 31 augustus om 14 uur in de zaal Rustenhove, Wantestraat te Assebroek. Er zijn twee categorieën voorzien: kinderen tot 10 jaar en kinderen tussen 10 en 14 jaar. Deelnemers betalen 40 fr., volwassen toeschouwers 50 fr. en kinderen 20 fr.

Deelnemende vedetten moeten wel vooraf inschrijven. Dit kan bij Luk Grootaardt, 't Leitje 56, 8320 Assebroek (tel. 050/36.29.31), Dries De Rycke (tel. 050/36.27.69) en Pol Van Den Driessche (tel. 050/38.02.43).

**ALLE ROUWKLEDING
VOOR DAMES EN HEREN
RETOUCHE TERWIJL U WACHT**

SKM

SUCCES KLEDING MEYERS

BOOMSESTEENWEG 35 - AARTSELAAR

Fons Van Dyck „overgeplaatst”...

Heksenjacht in Peer blijft duren

Het hoeft geen betoog: de Peerse VU laat zich niet op de kop zitten en staat solidair achter haar gebroodroofde voorzitter Fons Van Dyck. Alle wettelijke en propagandistische middelen worden gebruikt om het tij te keren en de praktijken van de burgemeester aan te klagen.

Bij voorbeeld met een wekelijks advertentie in een plaatselijk reklameblad: „Ik ondergetekende, vrije burger van Peer, protesteer tegen de broodroof van gemeentebediende Fons Van Dyck door het CVP-schepencollege van Peer.”

Telkens ondertekend door een VU-lid of -sympatisant.

Welke leuke jongen de burgemeester is, blijkt uit zijn reactie daarop. Al wekenlang krijgt iedere adverteerder prompt enkele politieagenten aan de deur, die een brief van de burgemeester komen aanbieden. Daarin eist de burgemeester van de betrokkenen dat zij „binnen de kortst mogelijke tijd de verantwoording voor deze beschuldiging overmaken” en wordt „het recht voorbehouden deze eerrovende advertentie bij het gerecht aanhangig te maken.”

De wet en de leugens

De Peerse burgemeester beweert te pas en vooral te onpas dat het „volgens de gemeentewet aan een gemeentebediende verboden is kritiek uit te oefenen op het gemeentebestuur.”

Diezelfde valse bewering wordt

steeds herhaald: ook in zijn brief aan WIJ, in advertenties van het gemeentebestuur (op kosten van de gemeentekas), in het gemeentelijk informatieblad, enz.

Met een aldus onrechtmatig toegeëigend gezag argumenteert de CVP haar durende broodroof.

Nochtans is niets minder waar: de mandatarissen onder de lezers zullen kunnen beamen dat in geen enkel artikel van de gemeentewet iets dergelijks zelfs maar gesuggereerd wordt!

Jarenlange pesterijen

Na jarenlange pesterijen was Fons uiteindelijk terechtgekomen aan de loketten van de burgerlijke stand en bevolking. Waar hij rustig en bekwaam zoals het hoort, zijn job deed.

Waarschijnlijk te rustig en te bekwaam in de ogen van de Peerse CVP.

In eerste instantie werd aan Fons zijn handtekeningrecht op gemeentelijke stukken ontnomen. Een opgaaf van reden werd niet gedaan. Paspoorten, rijbewijzen, identiteitskaarten... Fons mocht — als loketbediende! — niet

meer tekenen. Na ruim 20 jaar. Zodat de loketdiensten aardig uit de hand begonnen te lopen en zelfs het diensthoofd zijn beklag maakte.

Het volstond blijkbaar nog niet. Als ambtenaar maakte Fons al jarenlang gebruik van de gemeentelijke computeraansluiting op het rijksregister. Jarenlang en probleemloos maakte Fons dagelijks lijsten, uitreksels en dies meer. En dan plotseling... komt de burgemeester opdagen. Hij beschuldigt Fons ervan „zonder toestemming de computer te hebben gebruikt.” Zoals gezegd deed Fons dat al jaren. En de burgemeester beschuldigt Fons ervan dat er (uit een map met duizenden dergelijke dingen) precies 15 dubbels van computerstukken ontbreken. Hij beschuldigt Fons ervan die waarschijnlijk voor eigen gebruik te hebben verduisterd...

Fons krijgt dan een dienstmededeling dat hij „hangende het onderzoek” wordt ontheven van zijn taak en „overplaatsing krijgt”.

De schim van Alva

Het zoveelste droeve vervolg in een durende reeks pesterijen, verdachtmakingen en broodroverij tegen al wie andersdenkend is in Peer, en vooral tegen voorzitter Fons Van Dyck.

Vanzelfsprekend laten we het ook hier niet bij zitten. We zullen opnieuw (voor de vijfde keer in evenveel maanden als we de tel niet kwijt zijn...) beroep aantekenen bij de Raad van State.

We zullen ons blijven verzetten tegen deze middeleeuwse praktijken, tegen de Peerse CVP die dit — zij het vaak stilzwijgend — goedkeurt, tegen de burgemeester, die — als Alva's schim — na vier eeuwen nog door onze contreien dwaalt. We zullen ons blijven verzetten, en geven ten laatste op 13 oktober a.s. een nieuw rendez-vous.

Steunfon(d)s

We danken inmiddels allen die reeds een bijdrage leverden in deze moeilijke en kostelijke strijd.

Ivo Coninx

Zij die alsnog een broodnodige bijdrage willen leveren kunnen dat steeds doen op rek. 145-0586858-67 ten name van het Steunfonds in Peer. We zullen

u graag een ontvangstbevestiging sturen en publiceren tegen einde 1985 een volledige afrekening in dit weekblad. Jaak Indekeu

Sledderzee: „Geen vuil in de kuil”

VU-Genk voerde actie tegen het feit dat EBES het vliegavon van haar kolen-centrale wil storten in een oude kiezelkuil, die nu een klein meer geworden is. Het storten van industrieel afval (vliegavon) in water is echter door de Vlaamse Regering uitdrukkelijk verboden. Daarenboven staat de Sledderzee slechts op de 8ste plaats van de 12 onderzochte lokaties om vliegavon te storten. Bovendien gebeurt er veel zachte dagrecreatie, ondermeer door de mensen van de aanpalende wijken Kolderbos en Sledderlo.

Roddelcampagne

Tegenstanders van de actie starten een roddelcampagne bij de mijnwerkers om hen wijs te maken dat de tewerkstelling in de mijnen zou geschaad

worden als men geen vliegavon mocht storten in de Sledderzee. VU-Genk ont-kent dit ten stelligste, merkt op dat men beter op andere plaatsen kan storten, maar opteert eerder voor het verwerken van het vliegavon (wegenwerken, toepassing in de betonindustrie, afdek op er-kende storten, enz.).

De actiegroep vindt in VU-fraktieleidster An Gysen haar vurigste verdedigster. Naast interpellaties op de gemeenteraad, deelde ze ook pamfletten uit in de wijken. Op de foto merken we dochter en An Gysen-Demeester, de gemeenteraadsleden Leo Muffels — met kroost op de jeep — en Rob Geusens, Miel Roux (propaganda). Foto-graaf Ivo Coninx ontbreekt (natuurlijk) op het beeld.

Ivo Coninx

VUJO-Genk: actieve vakantie

Dat de zomermaanden niet noodzakelijk „rusten” betekent bewees VUJO-Genk in woord en daad. In de bussen die vanuit Genk naar de IJzerbedevaart vertrokken, behoorde uiteraard een VUJO-groep tot het gezelschap.

Op 7 juli was VUJO als een der weinige genodigden aanwezig op een „brunch” op uitnodiging van het bureau van de gemeentelijke Jeugdraad. Op 11 juli werden op de wekelijkse donderdagmarkt een 1.000-tal WC-

pamfletten uitgedeeld. Op 14 juli werd deelgenomen aan de 11 juli-viering op de zondagsmarkt.

Ten slotte organiseerde VUJO-Genk een barbecue op de Vlaamse Kermis, die op 21 juli doorging in de Slagmolen te Genk als initiatief van het Verbond der Vlaamse Gepensioneerden-Genk.

Er staan nog meerdere acties op stapel, maar daarover later meer.

Ivo Coninx

Aanbevolen huizen

<p>Loodgieter Dakwerken Veranderingswerken</p> <p>ALPANROOF</p> <p>Amerikalei 237 2000 Antwerpen Tel. na 19 u.: 03-238.88.40</p> <p>ZINK - LOOD - KOPER - P.V.C. WERKEN - NATUUR- EN ETERNITLIEKEN ASFALT - ROOFING - SHINGELS - SCHALIEN - DAKPANNEN SCHOUWEN - REINIGEN EN HERSTELLEN AFVOERBUIZEN - RIOLEN HANGGOTEN - BEKLEDEN VAN ZIJGEVELS EN CORNICHE PLASTIEK- EN GLASKOEPELS EN DAKRAMEN GRATIS PRIJSOPGAVE</p>	<p>PVBA BERT</p> <p>Assesteenweg 101, Ternat Tel. 02-582.13.12</p> <p>VERDELER VOLKSWAGEN-AUDI</p>	<p></p> <p>n.v. de winne - uyttendaele</p> <p>handelsdrukkerij typo - offset fabrikatie omslagen - zakomslagen</p> <p>migrostraat 128, 9328 dendermonde-schoonaarde tel. 052-42.33.04 - 42.39.16</p>	
<p></p> <p>KOSTUUMS EN BROEKEN</p> <p>in maatwerk ZO'VEEL BETER meesterkleermaker Vermees</p> <p>STEENHOUWERSVEST 52 ANTWERPEN T-231.35.83</p>	<p>GELD</p> <p>Onmiddellijk te bekomen bij</p> <p>FRANS VAN MOORTER Vijfhuizen 6, Erpe Tel. 053-78.10.09 en 053-21.27.57</p>	<p></p> <p>STUDIO DANN</p> <p>02-428.69.84</p> <ul style="list-style-type: none"> — Industriële fotografie — Mode/architectuur — Huwelijksreportages <p>Leon Theodorstraat 36, 1090 Brussel</p>	<p>DE PRIJSBREKER</p> <p>van het goede meubel</p> <p>Groenstraat 84, 2000 Antwerpen Tel. 03-236.45.31 Open van 10 tot 19 u. 30</p> <p>Zondag en maandag gesloten.</p>
<p>DROOGKUIS - WASSERIJ BEDRIJFSKLEDIJ ST-PIETER</p> <p>Kollegestraat 33, 2400 Mol 014-31.13.76</p>	<p>FRANSSENS OPTIEK:</p> <p>Silhouette Marwitz Rodenstock</p> <p>Herentalsebaan 340, Deurne-Z. Tel. 03-321.08.96. Kerkstraat 44, Antwerpen Tel. 03-235.64.75.</p>	<p>ESOX STAN PHILIPS</p> <p>Groothandel Hengelsport</p> <p>Panorama 36 1810 Wemmel Tel. 02-478.19.93 Import - Export</p>	<p>KLEDING LENDERS</p> <p>Sint-Damiaanstraat 41 Wommelgem Tel. 03-353.70.39</p> <p>Dames-, heren- en kinderkleding.</p> <p>GUIDO NUYTENS Longtinstraat 126, 1090 Brussel Tel. 426.19.39</p>
<p>KEUKENS - SANITAIR - VERWARMING</p> <p>VAN DER CRUYS</p> <p>Assesteenweg 65, Ternat Tel. 582.29.15</p> <p>Toonzaal alle dagen open van 9-19 u. Zondag gesloten.</p>	<p>ZOEKERTJE</p> <p>Gezocht</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voor haar kunsttentoonstelling in oktober e.k. zoekt de Dr. Jef Goossens-aertskring Gentbrugge-Ledeberg Vlaams-nationale kunstenaars uit het Gentse die bereid zijn een aantal van hun werken tentoon te stellen. Belangstellenden nemen contact op met Mark Symoens, Bruijloftstraat 87, 9219 Gentbrugge (30.00.29).	<p>PVBA J. BORREMANS-COCK & KINDEREN</p> <p>Algemene Bouwondernemingen</p> <p>Gentsestraat 238 9500 Geraardsbergen Tel. 054-41.25.89</p> <p>Wij bouwen voor u sleutel op de deur.</p>	<p>GEORGES DE RAS PVBA</p> <p>Autocars, autobus, ceremoniewagens, begrafenisondernehmung</p> <p>Hoogstraat 20 Lede Tel. 053-21.36.36</p> <p>Houtzagerij DE ROOSE N.V.</p> <p>Algemene hout- en platenhandel Schaverij</p> <p>AFD.: NINOVE - 9400 Steenweg naar Aalst 496 Tel.: 053-66.83.86. AFD.: OKEGEM - 9471 Leopoldstraat 114 Tel.: 054-33.17.51. 054-33.11.49.</p>

Kollegedirekteur Etienne Verhack:

„Jongeren aanvaarden geen oneerlijkheid”

LAKEN — Het was niet makkelijk om in deze periode van het jaar een directeur van een school te vinden die bereid was en tijd had om een vraaggesprek toe te staan. Voor hen is het nu inderdaad de drukste periode van het hele jaar; maandag zwaaien de schoolpoorten weer open en tegen die tijd moeten alle voorbereidingen rond zijn.

Een zaterdags gesprek in een prachtig jezuïetenkollege bij Brussel.

ETIENNE Verhack is 37 jaar. Geboren en getogen in het Westvlaamse Poperinge ging hij wijsbegeerte en Romaanse filologie studeren aan de UFSIA en de KUL. Gedurende zes jaar stond hij als leraar frans en godsdienst voor de klas, maar twee jaar geleden werd hij bevorderd tot directeur van het Jan-Van-Ruusbroeckkollege.

Een dynamisch man die zijn job graag en enthousiast vervult en gelooft in de kracht van jonge mensen.

WIJ: Deze school is relatief jong...?

E. Verhack: „Dit kollege is opgericht in '68 door een groep Vlaams kristelijke leken uit het Brusselse. Zij wilden op de rand van Brussel een Vlaamse, katholieke school bouwen die kwalitatief onderwijs zou bieden. Bovendien wensten zij alles eerder klein te houden. Op vandaag zitten we aan het maximale leerlingenaantal.

Wij zijn nog de enige nederlandsstalige jongensschool in het Brusselse van het zg. type II, het niet-VSO-systeem dus.”

Heksenketel

WIJ: U bent als leek directeur van een Jezuietenkollege?

E. Verhack: „De leken die deze school hebben opgericht waren geen onderwijsdeskundigen en bijgevolg deden ze voor de pedagogische kant van de zaak beroep op de jezuïeten. Tot 1983 werd de direktorsfunctie waargenomen door een pater. Ook vandaag blijft de pedagogie onder verantwoordelijkheid van de jezuïeten. Eveneens voor de inspectie. En toch is er slechts nog één jezuïet die les geeft.

De hele inspiratie evenals de begeleiding van de leraars en van mezelf gebeurt door jezuïeten. Dat biedt nogal wat voordelen. Er zijn amper zeven jezuïetenkolleges in Vlaanderen.”

WIJ: Voor de scholieren betekenen deze dagen de laatste van een regenachtige vakantie. Vermoedelijk begint uw werkjaar, als directeur, echter niet op 1 september?

E. Verhack: „Voor een directeur is de drukste tijd van het jaar de periode van 15 augustus tot 15 oktober. Het is een zware opdracht, vermits je eigenlijk verantwoordelijk bent voor de opstarting van de hele school. Je moet het natuurlijk niet allemaal zelf doen, maar uiteindelijk moet je ervoor zorgen dat al-

ken? Of anders gesteld: heeft de realiteit uw verwachtingen geëvenaard?

E. Verhack: „Overtroffen! Ik had gedacht dat een directeur vooral een administrator is. En bij veel mensen leeft ook die gedachte: de directeur is de man van de administratie die veel handtekeningen zet. Tijdens het begin van het schooljaar neemt de administratieve rompslomp ook meeste tijd in beslag. Maar in de resterende

omgaan... Er moet een dynamiek in steken, naar grotere kwaliteiten.

En dan nog iets, dat misschien ouderwets klinkt. We hopen aan karaktervorming te doen. Om zich te bekwamen en te verbeteren is karakter nodig. Zeker in onze huidige tijd, denk ik. Durven vechten. Zich engageren.

Uiteraard zijn al deze opties streefdoelen...”

Konkrete daden

WIJ: Dit klinkt allemaal wel mooi. Maar is dit haalbaar in een samenleving van crisis, werkloosheid, toenemend vandalisme... Ik heb soms de indruk dat het nihilisme, het negativisme ongelooflijk is toegenomen. Of vergis ik mij?

E. Verhack: „Zo'n discussie blijft steriel als men niet concreet wordt. Vorig jaar bijvoorbeeld kwam hier een oproep binnen van een beroepsschool voor licht mentaal-gehandikte meisjes uit de buurt. Deze school had het moeilijk en is heel belabberd gehuisvest. Zij vroegen of een paar jongens tijdens de vakantie een handje konden helpen. Weet je dat er tijdens de Kerst- en Paasvakantie twee tot drie leraars en ruim 20 leerlingen daar zijn gaan schilderen, timmeren en behangen?

Ik denk echt dat de jongeren meer dan ooit honger naar mensen die hen mogelijkheden geven om iets te gaan doen aan onrechtvaardige of scheve situaties. Ik geloof dus sterk dat engagement zich moet uiten in konkrete zaken. Neem nu die 17-jarige jongen die zich dag-in-dag-uit inzet voor de verzorging van zijn grootmoeder. Dat is stil dienstbetoon, en als je die jongen ziet is hij één en al vreugde. Een jongen van die leeftijd kan aan de structurele onrechtvaardigheid van de maatschappij weinig verhelpen. Hij kan daar wel kennis van nemen, maar hij moet op zijn niveau zich leren engageren in zijn konkrete omgeving.”

WIJ: Ik ben bereid dit te aanvaarden, maar U kunt toch niet zeggen dat alles nu zo makkelijk gaat. Ikzelf werd als leraar vaak gekonfronteerd met jonge mensen die zich afvroegen waarom het allemaal nog moest...Zij dachten daarbij aan de dreiging van de werkloosheid, van een allesvernietigende oorlog.

E. Verhack: „Ik ervaar dit niet zo sterk. Ik ben integendeel telkens verwonderd over de grote respons op een serieus en zinvol aanbod. Over de hevigheid van hun enthousiasme. Veel leraars, die schoorvoetend met een initiatief uitpakken, worden vaak overweldigd door de bereidheid tot medewerking. Als het zinvol is.

Jongeren aanvaarden geen oneerlijkheid. Bijvoorbeeld wanneer ze een leerkracht zouden horen praten over optimisme, maar vaststellen dat hij zich zelf nooit engageert. Dat nemen ze niet. Het moet dus klikken tussen leraar en groep. En dan worden er wederzijds vragen en uitnodigingen gemaakt die altijd een dynamiek veroorzaken. Je moet hen als leraar

zelfs soms afremmen! Zijn het dus niet eerder de volwassenen die de jongeren bekladden met het etiket van nihilist en pessimist?

Al voeg ik daar direkt aan toe dat deze school misschien wel een groep mensen huisvest waarvan de grote noden van de werkloosheid enigszins anders liggen dan in een technische of beroepsschool. Een beetje geprivilegieerd misschien?”

WIJ: Welke zijn volgens U de grootste noden waarmee jonge mensen vandaag worstelen?

E. Verhack: „Zij hebben, dunkt me, vooral nood aan gesprek en aan echt vertrouwen. Niettegenstaande de crisis leven zij eigenlijk in een comfortabele werkelijkheid. Overspoeld door materiële dingen.

En toch voelen zij aan dat dit niet alles is. Soms worden ze gekweld door een grote eenzaamheid, een gebrek aan rust. En ze beseffen dat ze dikwijls wegvlugten in drukke activiteiten. Wij proberen hen iets te bieden. Ze honger naar aanbod van zin. Zo pleit ik heel erg voor engagement in de jeugdbegeleiding...”

Titularis wint opnieuw aan belang

WIJ: „Bestaat dat nog voldoende: de leraar die enthousiast voor zijn klas staat en jongeren bezielt met enkele waarden voor het leven? En die dus niet om 16 uur de boeken sluit om zich 's avonds vooral onledig te houden met het afsluiten van verzekeringen?

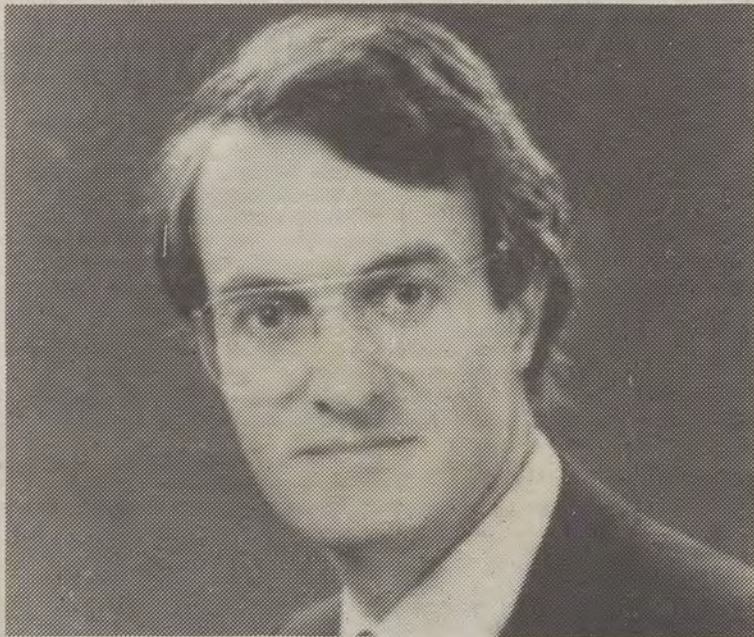
E. Verhack: (lacht) „Dat is natuurlijk een veralgemening. Het systeem van het titulariaat, zoals het vroeger bestond in de jezuïetenkolleges, is grotendeels verdwenen. Toen stond de jezuïetenpater die titularis van de retorika was voor de helft van het totaal aantal lesuren in dezelfde klas. Die man had een grote band met zijn leerlingen en met zijn oudleerlingen. Als hij dit 25 jaar deed was hij een heel belangrijk man in de stad. Dit was voor de school een goede zaak, maar ook voor de oudleerlingen die bij hem nog steeds terecht konden. Dat type titularis is weg.

Er was een tijd waarin het aksent vooral op de vakleraar lag. Die zich zo sterk mogelijk bekwaamde in zijn eigen branche. Die 's nachts a.h.w. slecht sliep indien hij van de directeur niet de toestemming kreeg om de nieuwste technische snufjes in zijn didaktiek te verwerven. Ik heb de indruk dat men ook daarvan afstand neemt.

Stilaan krijgt de titularis opnieuw een zekere rol toebedeeld. Al hangt veel natuurlijk af van de persoon, van vrijwilligheid. Nu komt de leraar immers niet meer zoveel uren in de klas waarvan hij titularis is.

Een school bestaat uit een groep van leraars die een bepaalde richting uitgaat, aangezwengeld door een kleinere groep. Mijn grootste vreugde is te weten dat er in onze school een groep leeft waarbij inzet evident is. Zij zwieren de dynamiek van de hele school aan.”

(pvdd)

Etienne Verhack: „Oud-leerlingen herinneren je soms aan uitspraken van jaren geleden... Aan iets wat hen is bijgebleven. Zoiets verrast.”

le kleine en grote probleempjes zo goed en vlug mogelijk opgelost raken. Van materiële over financiële kwesties tot en met de opdrachtenverdeling en het onthaal van leerlingen. Ondertussen worden we nog gekonfronteerd met de tweede zittijd, de mislukkingen en de heroriënteringen. En daar bovenop de hele administratie voor het nieuwe jaar.”

WIJ: Een heksenketel dus?

E. Verhack: „Eigenlijk wel... Al speelt de ervaring een belangrijke rol. Ik voel zelf dat het nu allemaal veel vlotter loopt dan twee jaar geleden, toen ik er voor het eerst aan begon.”

Engagement en kwaliteit

WIJ: U stond zes jaar als leraar voor een klas en op 35-jarige leeftijd werd U directeur. Het is allemaal vlug gegaan? Schrok deze functie U niet af?

E. Verhack: „Dit kollege bestaat pas sinds '68 en het lerarenkorps is relatief jong. Bij de keuze van een nieuwe directeur heeft het jonge lerarenkorps inspraak gehad. En de rest beschouw ik als een opdracht.

Een opdracht die ik graag doe, eigenlijk liever dan leraar. Het is veel gevarieerder. Het betekent hard werken, maar het boeit me.”

WIJ: Kunt U een balans opma-

maanden krijg je andere kansen. Dat overschrijdt eigenlijk mijn verwachtingen. Zeker wanneer je veel medewerking van je leraars krijgt.”

WIJ: De jezuïetenkolleges verworven grote naam en faam gekregen met en door hun onderwijsmethode. Wat is daar nu zo eigen aan, naast het verwerven van kennis?

E. Verhack: „We zijn een school met een pedagogie die gesteund is op een geloofsvisie; wij geloven in de verlossing van het kwaad. Die verlossing geeft aan gelovigen een optimisme. Die dus eigenlijk ingaat tegen het hele pessimisme van deze tijd. Dit proberen we langs onze pedagogie bij te brengen. Jongeren de ogen openen dat er een andere, optimistische kijk op de werkelijkheid bestaat. Een blik van bevrijding.

Dit is meteen onze tweede optie. In pedagogie moet je mensen vrij maken. Dit klinkt uiteraard zeer theoretisch, maar dit is niettemin zeer concreet. In ons onderwijs houden wij heel nauw voeling met de actualiteit, om samen met de jongeren daarover na te denken. En ze bewust te maken van hun vrijheid om in die wereld een opdracht te vervullen.

Een derde grondlijn van onze opvoeding heeft inderdaad te maken met kwaliteit. Goed onderwijs mag niet bestaan, alleen beter onderwijs. Je kunt altijd beter worden, beter les geven, beter met mensen

**MENSEN
VAN
BUONS**